

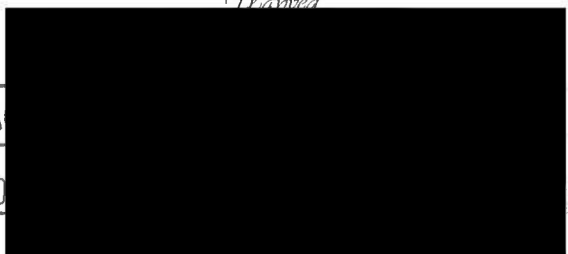
Szif

Dr. Györfly István

ZÁRADÉK: Az irat elektronikus iratról készített papír alapú másolat. Dr. Györfly István

Ügyvéd

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

Ügyszám: IV/01474-0/20

Érkezett: 2022 JÚN 23.

2022 JUN 07.

Példány: Alkotmánybíróság
Meliéklet: 36
A II. és III. Kerületi Bíróság

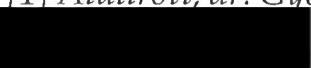
Bezelei iroda: *lu*

PÉLDÁNY: IV:
MELLÉKLET: KÖZTÜK:
FŐVÁROSI BÍRÓSÁG
ÜTÖIRATON: szám: 6.B.574/2016/

mint elsőfokú bíróság útján

Tárgy: alkotmányjogi panasz

Tisztelt Alkotmánybíróság!

[1] Alulírott, dr. Györfly István ügyvéd, mint
 kérelmező meghatalmazott jogi képviselője, csatolt meghatalmazásom alapján, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26. § (1) bekezdése valamint a 27.§ alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő:

[2] Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Fővárosi Törvényszék 20.Bf.762/2020/26 szám alatti, valamint a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 6.B.574/2016/55 szám alatti döntésének, valamint a Fővárosi Törvényszék 29.Bpi.12.295/2021/4 szám alatti és a Fővárosi Ítéltábla 4.Bpkf.10.204/2022/ 4 szám alatti perújítást elutasító végzésének alaptörvényellenességét és a támadott bírói döntéseket az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg azokat.

[3] Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

- 1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei
 - a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése

[4] A kérelmezővel szemben a BRFK II. Kerületi Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztályán indult nyomozás 2012-ben, a feljelentése alapján, előbb család és hamis okirat felhasználása miatt, majd

pedig a [REDACTED] a feljelentést kiegészítette azzal, hogy [REDACTED] számlája vonatkozásában is megvalósult a hamis okirat felhasználása. Egyúttal a [REDACTED] ezen utóbbi kijelentése vonatkozásában felvetette csalás bűncselekményének a gyanúját is.

[5] A folyamatban lévő nyomozás során a kérelmező az első kihallgatásakor önfeljelentést tett akkor, amikor elismerte és ezzel a nyomozóhatóság tudákra adta azt hogy [REDACTED] számlájáról 17,5 millió forintot eltulajdonított, amely körülmény még a nyomozóhatóság előtt nem volt ismert (a [REDACTED] előtt sem).

[6] Ezen önfeljelentés során is tagadta azonban a kérelmező azt, hogy ún. görög kötvények kapcsolatosan bármilyen felelősség terhelné, a felelősségét nem ismerte el, mivel azt az ügyfél kérelmére tette.

[7] A Budapesti II. és III. Kerületi Ügyészség 2016. március 7.napján, a B.II.9521/2012/21-I. szám alatt emelt vádat a kérelmezővel szemben 1 rb. különösen nagy kárt okozó, üzletszerűen és folytatólagosan elkövetett csalás büntette és 3 rb. folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása okán.

[8] Az elsőfokon eljáró Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 2020. január 29. napján kihirdetett 6.B.574/2016/55 szám alatti ítéletében a kérelmezőt – a vádirattal egyezően – bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett csalás büntetében, folytatólagosan elkövetett csalás büntetében és 3 rb. folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében. Ezért az elsőfokú bíróság [REDACTED] kérelmezőt 6 év szabadságvesztés büntetésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte.

[9] Az elsőfokú ítélettel szemben a vádlott és védője jelentett be fellebbezést hatályon kívül helyezés, felmentés és enyhítés végett.

[10] A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék a 2021. szeptember 28. napján kihirdetett 20.Bf.7621/2020/26 szám alatti ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a vádlott büntetőjogi felelősségét folytatólagosan elkövetett sikkasztás bűncselekményében valamint 7 rb hamis magánokirat felhasználásának a vétségében állapította meg. Ezért a vádlottat a másodfokú bíróság az írásba foglalt ítélet rendelkező része szerint 5 év, a szóban kihirdetett és az ítélet indokolásában is levezetetten 4 év szabadságvesztésre ítélte.

[REDACTED]

[11] A jogerős ítélettel szemben a vádlott terjesztett elő perújítási kérelmet, amelyen a Fővárosi Törvényszék 2022. január 24 napján meghozott 29.Bpi.12.295/2021/4 szám alatti végzésével elutasított.

[12] A Fővárosi Törvényszék végzésével szemben előterjesztett fellebbezés okán a Fővárosi Ítéltábla 4.Bpkf.10.204/2022/4 szám alatti végzésével a perújítási kérelem elutasítására vonatkozó elsőfokú végzést helybenhagyta.

[13] A folyamatban lévő büntetőeljáráshoz kapcsolódóan a kérelmező 2018. december 12. napján feljelentést tett dr. Polt Péter Legfőbb Ügyésznél, arra hivatkozással, hogy vele szemben úgy folyik a büntetőeljárás – amely ekkor már bírósági szakaszban van – hogy már a nyomozás során is hivatkozott arra, hogy a cselekmény vonatkozásában kényszer/fenyegetés hatálya alatt állt, azonban ez akkor nem került bele a jegyzőkönyvre, arról tájékoztatták, hogy ezzel kapcsolatosan külön eljárás fog indulni.

[14] Mivel annak ellenére, hogy ígéretet kapott a feljelentő arra, hogy a sérelmére megvalósított fenyegetést ki fogják vizsgálni, de az nem történt meg, ezért tett a kérelmező külön is feljelentést az őt fenyegető, zsaroló személlyel szemben.

[15] A Legfőbb Ügyész a feljelentést a Budapesti II. és III. kerületi Rendőrkapitányságra továbbította.

[16] A kérelmező első kihallgatása 2019.01.21. napon történt, ahol megnevezte [REDACTED] mint fenyegető személyt. Átadta a bizonyítékokat, köztük, a hangfelvételeket is. Itt elmondta, hogy más bizonyíték is van, mint pl. videófelvétel, de ezt nem kérték tőle. A hanganyagokon minden szerepelt a fenyegetéssel, csalással kapcsolatban., Sőt, a hanganyagok leírt formátumát el is küldte a rendőr nyomozónak; mégsem került be a nyomozati anyagba. A nyomozást folytató [REDACTED] is [REDACTED] küldte át.

[17] Ezen nyomozás anyagát az elsőfokon eljáró bíróság bekérte, de csak utólagosan derült ki az, hogy a kérelmező által csatolt bizonyítékok a nyomozati anyagba és így a bíróság részére megküldött anyagba nem kerültek be.

[18] Az elsőfokú bíróság ítéletében „állást foglalt” a kényszer/fenyegetés fennállás illetve fenn nem állása vonatkozásában, akként, hogy nem állt rendelkezésére a teljes irat valamint azt hangsúlyozva, hogy mivel a kényszer/fenyegetéssel érintett személlyel szemben [REDACTED] vádemelésre nem került sor, így az ő

vonatkozásában a bíróság nem állapíthatja meg azt, hogy ezt a cselekményt elkövette volna, az külön eljárás tárgya, amelyben külön kell nyomozást lefolytatni és esetlegesen vádat emelni.

[19] Ezzel szemben a folyamatban volt nyomozást a nyomozóhatóság megszüntette, arra hivatkozással, hogy az elsőfokú bíróság megállapította azt, hogy a feljelentéssel érintett személy [REDACTED] nem követett el bűncselekményt

[20] A nyomozást megszüntető határozattal szemben előterjesztett panaszt az ügyészség ugyancsak elutasította, a nyomozóhatóság által leírt indokolás alapján, vagyis azért, mivel ebben a kérdésben már a bíróság „állást foglalt”.

[21] Mindezt úgy, hogy még a feljelentett személy, [REDACTED] meghallgatására sem volt szükség, mivel a bíróság már kihallgatta, valamint azért sem, mivel nem köteles önmagára terhelő vallomást tenni.

[22] Megjegyzendő – mint ahogy az később részletesen kifejtésre is kerül a kérelmezőt érintően – nem attól kell(ene) függővé tenni egy eljárás lefolytatását, hogy a feljelentéssel érintett személy tesz-e vallomást, elismeri-e a cselekmény elkövetését, hanem attól, hogy a nyomozás során milyen bizonyítékok merülnek fel a felelősségét illetően.

- 0 -

[23] A kérelmező, [REDACTED] fenyegetésének a hatására adott, kellett pénzt adnia [REDACTED] részére. Korábban a saját és szülei pénzét adta át, azonban mivel ez is kevésnek bizonyult [REDACTED] mivel nem tudott másképpen adni, ezért „vette el” ügyfeleinek a pénzét.

[24] [REDACTED] úgy állította be magát a kérelmező előtt, mint akinek mindenki felett hatalma van, olyan kapcsolatokkal rendelkezik, hogy mindent megtehet, mindent el tud intézni. A kérelmezőt [REDACTED] mind az ő, mind pedig a családjának a bántalmazásával zsarolta.

[25] [REDACTED] azt állította a kérelmezőnek, hogy neki magas rangú rendőrségi, bírósági kapcsolatai vannak, valamint ugyancsak jó kapcsolatokkal rendelkezik a bűnözők között is, így [REDACTED] vele szemben nem tehet semmit. Már csak azért sem, mivel olyan kapcsolatai vannak, hogy a rendőrök

kétfmillió forintért akár hamis bizonyítékot is hamísítanak a részére, olyat, amelyet ő akar.¹

[26] Ettől a cselekménytől azonban független az, hogy a kérelmező 68 millió forint értékben ún. görög kötvényt vásárolt [REDACTED] ügyfél részére, amely az ügyfél tudtával, beleegyezésével történt akként hogy a megbízást az [REDACTED] csak később írta alá. Bár formálisan nem megengedett az utólagos aláírás, de a kérelmező ezen cselekményét a vezetői tudtával és beleegyezésével, utasítására tette.

[27] [REDACTED] munkaviszonyának megszüntetését követően [REDACTED] továbbra is zsarolta [REDACTED] immáron nem pénzkövetelés okán, hanem azért, mivel ő is [REDACTED] a rendőrség látókörébe került és a kérelmező az „üzletét rontja”. Ekkor is azt állította [REDACTED] hogy a rendőrségi iratokat továbbra is ismeri, azokat a rendőrségi kapcsolatai a rendelkezésére bocsátják, az abban foglaltak előtte ismertek.

[28] Amikor pedig kiderült, hogy nem került [REDACTED] a rendőrség látókörébe – hiszen a bíróság tanúként hallgatta meg – a zsarolás immáron megint csak pénzköveteléshez kapcsolódott, pénzkövetelésre folytatódt.

[29] [REDACTED] átadott egy nyomozást megszüntető határozatot [REDACTED] részére, amelyben a II. Kerületi Rendőrkapitányság a [REDACTED] ellen folyamatban lévő nyomozást lezárta. Az irat hivatalosnak tűnt, azon a kapitányág bélyegzője is rajta volt.

[30] Ezen iratot [REDACTED] adta át [REDACTED] azzal hogy a nyomozást mindenképpen le kell zárni, mivel az veszélyezteti az üzleteinek (jogellenes cselekményeinek) a folytatását. Ezt a határozatot [REDACTED] azzal adta át [REDACTED] - azt utóbbi nem kérte, annak hamis voltáról nem is tudott -, hogy a folyamatban lévő nyomozást mindenképpen meg kell szüntetni, le kell zárni.

[31] Ezen határozat birtokában jelent meg [REDACTED] az ellene folyamatban lévő eljárásban, ahol kiderült, hogy ez a határozat hamis.

[32] Figyelemmel arra, hogy [REDACTED] azt állította, hogy rendőrségi kapcsolatai révén megismeri a nyomozati iratokat így a folyamatban lévő

[REDACTED] ezen nyilatkozatai a csatolt hangfelvételeken hallatszanak.

eljárásban a kérelmező nem mondhatta teljes körűen jegyzőkönyvbe a történéseket, mivel alappal tartott attól, hogy az [REDACTED] birtokába kerül.

[33] Ezért a kérelmező a nyomozóhatóság segítségét kérte az eset tisztázása érdekében, akként, hogy az esetet úgy lehessen tisztázni, hogy a családját valamint a saját biztonságát ne sodorja veszélybe:

1. 2013.10.03. napjára idézte [REDACTED] rendőr hadnagy gyanúsított kihallgatásra a kérelmezőt, aki védőjével meg is jelent a kapitányságon. Nagyvonalakban elmondta a kérelmező [REDACTED] rendőr hadnagynak, hogy fenyegetés áll a háttérben és hogy a következő hétre kér újabb időpontot, vallomás tételre.

[REDACTED] rendőr hadnagy arról tájékoztatta a kérelmezőt, hogy a beismerő vallomás az alapja bármilyen segítségnek.

Az újabb, megbeszélte időpontban [REDACTED] vallomást tett [REDACTED] és [REDACTED] számlái kapcsán, ezen cselekményt elismerte, azonban a görög kötvény vásárlással való visszaélést tagadta. A fenyegetettséggel kapcsolatban elmondta milyen bizonyítékok állnak rendelkezésére, [REDACTED] rendőr hadnagy pedig azt kérte [REDACTED]

[REDACTED] hogy szerezzen be még több bizonyítékot, igaza bizonyítására.

A kihallgatás során szóba került tanúvédelem, védett tanúi státusz egyéb jogi lehetőségek, hogy [REDACTED] olyan vallomást tudjon tenni, amellyel biztosított mind a saját maga, mind pedig családjának a védelme.

Ezzel kapcsolatosan egyenlőre még nem született döntés, de a jegyzőkönyvbe az került bele – mivel a tényleges igazság leírására akkor még nem volt mód – hogy a kérelmező a pénzt befektette.

A kihallgatás azzal zárult, hogy [REDACTED] rendőr hadnagy azt ígérte, hogy egyeztet feletteseivel és két héten belül telefonál. Nyomatékosan kérte, hogy a kérelmező szerezzen be további bizonyítékokat, amelyekkel méginkább alá tudja támasztani az állítását.

A kérelmező ezen rendőrségi kérésnek maradéktalanul eleget tett, azonban a [REDACTED] rendőr hadnagy a következő 14 hónapban nem jelentkezett, a kérelmezőt nem kereste.

2. 2015.11.03. napján [REDACTED] címzetes rendőr hadnagy írásminta leadására kérte be a kapitányságra [REDACTED] /nyomozati irat 845-846 oldal/. [REDACTED] elutasította az írásminta adását, hiszen nem az ő, hanem [REDACTED] aláírást kell vizsgálni.

Jegyzőkönyvön kívül [REDACTED] címzetes rendőr hadnagy tudomására hozta azt, hogy fenyegetettség áll a bűncselekmény

mögött. [REDACTED] címzetes rendőr hadnagy is azt ígérte jelzi a feletteseinek ezt az információt és jelentkezik, de ez megint nem történt meg.

3.2015. 11.26. napján ismét lezárta a rendőrség a nyomozást és iratimertetést tartott, amely után a kérelmező védője „kierőszakolta”, hogy a II. kerületi kapitányság vezetője fogadja a kérelmezőt valamint a védőjét. A vezetői meghallgatáson a kérelmező a kapitánynak is elmondta a kérelmező a fentieket, azt, hogy fenyegetés alatt áll. A kapitány ígéretet tett arra, hogy beszél a feletteseivel és igyekszik segíteni.

4. 2015. decemberében Kapitány Úr elkísérte a kérelmezőt egy [REDACTED] nyomozó tiszthez és átbeszéltek még egyszer a bűncselekményekkel kapcsolatos körülményeket.

Ekkor a nyomozó az ajánlotta fel, hogy egy másik nyomozásban ha tud segíteni [REDACTED] akkor vádalkut is köthetnek.

Ekkor egy rövid titkosított dokumentum került felvételre, amelybe rögzítésre került, hogy a kérelmező ellen folyamatban lévő eljárásban a kérelmező a cselekményt kényszer/fenyegetés hatására követte el.

Megjegyzendő, hogy a kérelmező nem vádalkut kívánt kötni, hanem a rendőrség segítségét kérte azt őt készerítő/fenyegető személlyel szemben, annak érdekében, hogy az igazság ki tudjon derülni.

A nyomozó azt ígérte a kérelmezőnek, hogy intézkedni fog az ügyben, hívni fogja és az ügyben további nyomozás, „pótnyomozás” lesz elrendelve.

Mivel a nyomozó nem jelentkezett, ezért [REDACTED] hívta fel márciusban és érdeklődött, hogy hogy mi és mikor fog történni az ügyében. Ekkor már a nyomozó arról tájékoztatta a kérelmezőt, hogy a nyomozati anyagot pár napja átadta az ügyészségnek, így a kérelmező az ügyészségen tud mind érdeklődni, mind pedig akár ott tud vallomást tenni. Ugyancsak az ügyészség tudja megmondani neki, hogy mit lehet tenni az ügyben.

Azonban kiderült, hogy a rendőrség már decemberben – amikor a találkozás megtörtént – már átadta az ügyet az ügyészségnek, annak ellenére, hogy az ügyben intézkedést ígért.

b) jogorvoslati lehetőségek kimerítése

[34] A Fővárosi Törvényszék 20.Bf.7621/2020/26 szám alatti ítéletével szemben további fellebbezésnek nincs helye, azzal szemben perújítási kérelem benyújtására került sor.

[35] *Felülvizsgálati kérelem benyújtására nem került sor.*

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

[36] *A kérelmező a másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla perújítási kérelmet elutasító végzését 2022. április 5. napján vette kézhez, így ezen időponttól kezdődően a 60 napos határidő 2022. június 4. napján telik le.*

[37] *A kérelmező az alapeljárásban megvalósított alaptörvény-ellenes eljárást a perújítási eljárás keretében kívánta volna orvosolni, azonban a perújítási eljárásban sem kapott hathatós jogvédelmet, a perújítási eljárásban sem került sor a sérelmére megvalósított jogsértések kiküszöbölésére.*

[38] *A kérelmező részére a Fővárosi Ítéltábla végzése levélszekrény útján került megküldésre, az a postaládájába került bedobása, átvéti elismervény nélkül, így az irat átvételét valamint annak tényleges időpontját a kérelmező igazolni nem tudja.*

[39] *A védő a Fővárosi Ítéltábla végzését 2022. április 12. napján töltötte le, elektronikus úton.*

[40] *A kérelmező részére a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 20.Bf.762/2020/26 számú ítélete postai úton, levélszekrénybe való bedobással lett kézbesítve, így annak kézbesítési ideje nem ismert.*

[41] *Figyelemmel az Alkotmánybíróságnak a kézbesítésével kapcsolatos határidő-számítási jogi álláspontjára, gyakorlatára, a 60 napos határidőn nem kezdődik el olyan esetben, ha a hivatalos küldeményekre vonatkozó szabályok megsértésével, levélszekrény útján kerül sor a hivatalos küldemény kézbesítésére.*

[42] *A hivatkozott Alkotmánybírósági gyakorlat alapján megállapítható, hogy a kérelmező jelen alkotmányjogi panasz az „alapügy”, a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság írásba foglalt és megküldött ítéletétől számítottan is 60 napon belül előterjesztettnek minősül, így a kérelmező ezen okból kifolyólag is határidőben adta be alkotmányjogi panaszát.²*

² Nem lehet ebben a körben irányadó a perújítási kérelem sem, tekintettel arra, hogy a kérelmező beadványát, amelyet az ítélethirdetés, az írásba foglalt ítélet megküldése előtt terjesztett elő, értékelte a Fővárosi Törvényszék perújítási kérelemnek. Hangsúlyozandó, hogy ekkor még a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság ítélete sem leírásra, sem pedig megküldésre nem került a kérelmező részére.

[43] A kérelmező jelen alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság honlapját közzétett tájékoztatás alapján nyújtja be az elsőfokon eljáró bírósághoz, mivel az mind az „alapügyet”, mind pedig a perújítási kérelmet egyaránt érinti.

d) Az indítványozó érintettsége

[44] A jelen alkotmányjogi panaszokkal érintett a ítéletekben kérelmező, [REDACTED] büntetőjogi felelősségét állapították meg, az eljárásban a kérelmező terheli pozícióban vett részt. A terhelti pozíció – jelenleg elítélte – önmagában megalapozza a kérelmező érintettségét.

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

[45] A demokratikus államrend egyik alapvető vezérlő elve a „ megkülönböztetés nélküli jog uralma”, amelybe beletartozik az is, hogy az állam hatalmát nem korlátlanul, saját kénye-kedve szerint gyakorolhatja, hanem a törvények által meghatározott eljárás keretében, törvényben meghatározott módon.

[46] Különösen igaz ez a megállapítás a büntetőeljárásra, ahol az állam büntetőhatalmának érvényesítése nem korlátlan, azt egyfelől korlátozzák a jogszabályok valamint annak korlátját képezik a független és pártatlan bíróságok, amelyek érvényt szereznek a jogszabályok betartásának.

[47] Egy jogállamban nem elegendő az, hogy a jogállamiság követelményének megfelelő jogszabályok meghozatalra kerüljenek, hanem az is szükséges, hogy ezeknek érvényt is szerezzenek, akár úgy is, hogy magát az állami büntetőhatalmat a mindennapok során érvényesítő szervekkel/szervezetekkel is betartatják, azokon számon kérik azok megsértését.

[48] Éppen ezen megközelítés hívta életre a hatalmi ágak szétválasztásának a követelményét, amely a büntetőeljárás során alapvető szinten került deklarálásra azzal, hogy az eljárásban a vád, a védelem és az ítékezés elkülönül. (Be. 5. §)

[49] Éppen ezért kiemelt jelentőségű az, hogy a bíróság az előtte folyamatban lévő eljárásban miként és hogyan jár el: megkülönböztetés nélkül biztosítja az eljárás résztvevőinek (vád-védelem) a törvényben/törvényben meghatározott jogokat és

számon kéri a törvényi kötelezettségek teljesítését és azokat szükség esetén „szankcionálja”,

[50] A bíróság „eljárási szerepvállalása” alkotmányjogi alapvető kérdés, mivel a bíróság „rendszerbeli” elhelyezése érdemben meghatározza magát a büntetőeljárást, annak menetét, azt, hogy a folyamatban lévő eljárás – nem csak a jelen alkotmányjogi panasszal érintett, hanem valamennyi büntetőeljárás – miként kerül lefolytatásra.

[51] Alapvető, valamennyi büntetőeljárást érintő kérdés bírósági gyakorlatban „tettazonosságnak” nevezett jogintézmény, amelyet csak a bírói gyakorlat ismer, azonban az törvényileg szabályozásra nem került, a Be. ezen jogintézményt nem ismeri.

[52] Sőt! Nem csak a magyar jogszabályok nem ismerik ezen jogintézményt, de ezt nem ismeri maga az Unió jog sem, illetve nem ismeri el az EJEB sem, mint ahogy az a C-646/17 számú bírósági ítéletben kimondásra is került.³⁴

[53] Mind a hivatkozott jogeset, mind pedig az Alaptörvény (a tisztességes eljáráshoz való alapjog biztosításával) megköveteli azt, hogy a vádlottal valamint védőjével megfelelő időben közölve legyenek a vádat érintő változások, akár az is, ha a bíróság másként ítéli meg a vádiratban foglaltakat, mint ahogy azt az ügyészség tette.

[54] Nem csak a közlési kötelezettség áll fenn, hanem annak olyan időben kell történnie, hogy kellő idő és mód legyen arra, hogy a vádlott valamint védője fel tudjon készülni, nyilatkozatokat, észrevételeket, indítványokat tudjon tenni.

[55] Ezen vádtól eltérés lehetősége nem ismeretlen a magyar jogban, hiszen azt maga a Be. is szabályozza a 495. § -ban a vádtól eltérés lehetőségét a bíróság számára.⁵

³ Bár magában a konkrét döntésben Magyarország nem volt érintett, azonban a döntéshozatalánál Magyarország is képviseltette magát.

⁴ Megjegyzendő, hogy jelen esetre nem vonatkozik a Dallos kontra Magyarország 2001. 02.08-án kelt EJEB 29082/95 számú döntése, tekintettel arra, hogy annak alapját az 1998. évi XIX. törvény (rég. Be.) adta, szemben a jelen eljárásban irányadó 2017. évi XC törvénnyel (új Be.) amely a 495. §-ában eltérő szabályozást ad a korábbi szabályozáshoz képest, kötelezően elírva a vádtól eltérésre vonatkozó végzés meghozatalát.

⁵ Ugyancsak ismerte a vádtól eltérés hivatkozott szabályozását a régi Be. is, hasonló tartalommal.

[56] Ebben az esetben azonban a bíróságnak a vádtól eltérés vonatkozásában végzést kell hoznia és ez a végzés az, amelyben megfelelően tájékoztatja a vádlottat és a védőt a minősítés megváltozásáról.

[57] Ezzel szemben a magyar bíróságok gyakorlata az, mint ami jelen esetben is történt, hogy a „tettazonosságra” hivatkozással a másodfokú bíróság más minősítés alá eső bűncselekmény elkövetésében mondta ki bűnösnek a vádlottat, mint amiről mind a vádirat, mint pedig az elsőfokú bíróság rendelkezett.

[58] Mindezt pedig akként, hogy ezen megváltozott minősítés kimondására a másodfokú ítéletben került sor, azon ítéletben, amely rendes jogorvoslattal nem támadható.

[59] Ezzel az eljárással pedig a bíróság elzárja a vádlottat és a védőt attól, hogy a megváltozott minősítéshez kapcsolódóan érdemi védekezést terjeshessen elő, a megváltozott minősítéshez kapcsolódóan nyilatkozatot, jognyilatkozatot tegyen.

[60] Így a Tisztelt Bíróságnak abban a kérdésben kell állást foglalnia, hogy mennyiben felel meg a tisztességes eljáráshoz való alapjog követelményének – és a Be. hivatkozott szabályainak – az a bírósági eljárás, amelyben a vádirati minősítéstől való eltérésre csak a másodfokú ítéletben kerül sor.

[61] A bűncselekmény vádtól eltérő minősítésének nem csak a vádlott/védő oldaláról van jelentősége, hanem az eljárás egyéb résztvevőinek is meghatározza eljárási státuszát és ezáltal eljárási jogait, kötelezettségeiket.

[62] Így a sértett személye nem esik egybe a vádiratban megjelölt (és az elsőfokú bíróság ítéletében is szereplő) csalás törvényi tényállása és a másodfokú bíróság által megállapított sikkasztás törvényi tényállása alapján.

- 0 -

[63] Ugyancsak a tisztességes eljárás sérelmét jelenti az, ha a bírósági eljárás során csak és kizárólag addig kerül folytatásra a bizonyítási eljárás, ameddig az a vádiratban foglaltak alátámasztására alkalmas, de a vádlott/védő által előterjesztett bizonyítási indítványok teljesítésére nem kerül sor, így a vádlott az ellene felhozott váddal szemben védekezni nem tud és ekként kerül megállapításra terhére a bűncselekmény elkövetése.

- 0 -

[64] A jelen alkotmányjogi panaszban kifejtettek egyfelől érdemben befolyásolták a bíróság döntését, hiszen a kérelmező büntetőjogi felelősségének a megállapításra akként került sor, hogy bizonyítási indítványai teljesítésre nem kerültek – azok elutasításának indokai az ítéletből sem derülnek ki – valamint a kérelmező tényleg csak akkor ismerhette meg az ellene folyamatban lévő eljárás jogi minőségét, amikor már a jogerős ítélet megszületett.

[65] Mindezekon túlmenően a Be. 495. §-ának a gyakorlati alkalmazása és a hozzá kapcsolódó, a bírói gyakorlat által kialakított „tettazonosság” kérdése alapvető alkotmányjogi kérdés, az Alaptörvény rendelkezéseinek gyakorlatba való átültetése során.

[66] Ugyancsak alapvető alkotmányjogi kérdés egy büntetőeljárás során a bizonyítás törvényessége, az, hogy egy büntetőeljárás során a vádlotti/védői védekezési jognak van-e bármilyen korlátja és ha igen, akkor ezek a korlátok hol húzhatóak meg a tisztességes eljáráshoz való alapjog sérelme nélkül.

2) Az Alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése:

[67] Alaptörvény:

B) cikk

(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.

R) cikk

(2) Az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek.

I. cikk

(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapíthat meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

IV. cikk

(1) Mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz.

(2) Senkit nem lehet szabadságától másként, mint törvényben meghatározott okokból és törvényben meghatározott eljárás alapján megfosztani. Tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés csak szándékos, erőszakos bűncselekmény elkövetése miatt szabható ki.

XV. cikk:

(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

28. cikk

A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambuláját, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

XXVIII. cikk:

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

(3) A büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez. A védő nem vonható felelősségre a védelem ellátása során kifejtett véleménye miatt.

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása:

[68] A régi Be. 270. § (1)bekezdése értelmében: a bíróság megállapíthatja, hogy a vád tárgyává tett cselekmény a vádirati minősítéstől eltérően hogyan minősülhet,

ekkor határozhat a bíróság tanácsa elé utalásról, az áttételről, az egyesítésről, az elkülönítésről, az eljárás felfüggesztéséről és az eljárás megszüntetéséről.

[69] A jelenleg (2018.07.01.-től) hatályos Be. 475. § (1) bekezdés értelmében: ha megalapozottan feltehető, hogy

a) a vád tárgyává tett cselekmény a vádirati minősítéshez képest más bűncselekmény vagy további bűncselekmény megállapítására lehet alkalmas, illetve

b) a vádirati minősítés szerinti bűncselekmény súlyosabban vagy enyhébben minősülhet,

a bíróság végzésével megállapítja, hogy a vád tárgyává tett cselekmény a vádtól eltérően hogyan minősülhet.

[70] Míg a régi szabályozás lehetőségként szabályozta a vádtól eltérés megállapíthatóságát, addig a jelenleg hatályos (és már az elsőfokú eljárásban is hatályos) már kötelezően előírja azt, hogy a bíróságnak kötelező a vádtól eltérés vonatkozásában végzést hoznia.

[71] Éppen ezen végzés az, amellyel a bíróság eleget tesz a tisztességes eljáráshoz való jog követelményének valamint annak, hogy bárki az az ellene felhozott vádakkal szemben érdemben védekezni tudjon.

[72] Ez nem lehetőség, hanem kötelezettség, amelynek a másodfokú eljárásban nem tett eleget a bíróság, ilyen végzés egyáltalán nem került meghozatalra, annak ellenére, hogy az ítéletben a másodfokú bíróság már a vádirati minősítéstől elérő minősítésű cselekményben (csalás helyett sikkasztásban) állapította meg a vádlott büntetőjogi felelősségét.

[73] Az új Be. hatálybalépésével mindenképpen meghaladottá vált a „tettazonosságra” való bírói hivatkozás, az, hogy a bíróságot csak és kizárólag a vádiratban megjelölt tényállás köti, de a minősítés tekintetében attól szabadon eltérhet.

[74] A Be. 475. § (1) bekezdése alapján az eltérő minősítésről végzést kell hozni, még hozzá akkor, amikor „felmerül” a minősítés megváltozásának a lehetősége.

[75] Jelen esetben nemhogy felmerült ez a lehetőség, hanem a Fővárosi Törvényszék megváltoztatva az elsőfokú bíróság ítéletét a kérelmező büntetőjogi felelősségét csalás helyett sikkasztás bűncselekményében állapította meg.

[76] Azáltal, hogy a kérelmező és védője előtt a megváltozott jogi minősítésre vonatkozóan nem határozott a bíróság, elzárta a vádlottat és a védőt attól, hogy a sikkasztás törvényi tényállásnak a megállapíthatóságával kapcsolatosan érdemi nyilatkozatot tegyen, bizonyítási indítványt terjesszen elő.

[77] Más tényállási elemeknek kell fennállnia ahhoz, hogy valaki esetében a csalás és más tényállási elemeknek kell fennállnia a sikkasztás törvényi tényállása megállapítható legyen.

[78] A jogalkotó által megkövetelt eltérő tényállási elemekből pedig az is egyértelműen következik, hogy más és más tényeket kell bizonyítani és más és más jogi következtetéseket kell levonni ahhoz, hogy az egyes bűncselekmények megállapíthatóak legyenek.

[79] Önmagába az a körülmény, hogy a másodfokú bíróság olyan jogi minősítésű bűncselekményben mondta ki bűnösnek a kérelmezőt, amelyről sem a vádiratban, sem pedig az elsőfokú ítéletben nem volt szó, erre irányuló végzés hiányában elzárta a vádlottat (és a védőt) az érdemi védekezés lehetőségétől, alapvető jogában korlátozta azokat.

[80] A védekezéshez való jog nem csak a tényekkel szembeni védekezést, hanem azok jogi megítélésével kapcsolatos védekezés lehetőségét is magába foglalja, amely utóbbtól a kérelmezőt a bíróság elzárta.

[81] A cselekmény jogi minősítésének nem csak a vádlotti oldalról, hanem az eljárás egyéb résztvevői oldaláról is jelentősége van, figyelemmel arra, hogy az eljárásjogi törvény az eljárási pozícióhoz kapcsolódóan jogosítja/kötelezi az eljárás egyes résztvevőit.

[82] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a [REDACTED] sértett volt, így a teljes elsőfokú eljárás során a sértetti jogokat biztosította a számára. Ezen sértetti jogokkal a [REDACTED] „élt” is, jogi képviselője útján az eljárás iratait teljes körűen megismerte, megismerhette, indítványokat terjesztett elő, bizonyítási indítványokkal élt.

[83] Az elsőfokú eljárás során a [REDACTED] mint sértett, lényegében „második ügyészként” járt el a vádlott büntetőjogi felelősségének a megállapítása végett.

[84] Tényként állapítható meg azonban az, hogy az elsőfokú eljárás során a [REDACTED] [REDACTED] nem volt sértett, a sértetti pozícióból eredő jogok nem illették volna meg, eljárási szerepét tekintve maximum egyéb érdekeltnek lett volna tekinthető.

[85] A Be. 50. §-a alapján sértett az a természetes vagy nem természetes személy, akinek vagy amelynek a jogát vagy a jogos érdekét a bűncselekmény közvetlenül sértette vagy veszélyeztette.

[86] Jelen esetben azonban a [REDACTED] vonatkozásában ezen feltételek fennállása nem volt megállapítható, figyelemmel arra, hogy a cselekmény sértettje, azon személyek, akik esetében a közvetlen sérelem megállapítható a [REDACTED] [REDACTED] „akikre nézve” a vádlott a cselekményt elkövette.

[87] Egységes és töretlen a bírói gyakorlat abban a tekintetben, hogy büntetőeljárási értelemben nem keletkeztet sértetti pozíciót az a tény, ha valaki, valamely mögöttes helytállási kötelezettség alapján a bűncselekményből eredő kárt részben vagy egészben megtérítette.

[88] Ezen polgári jogutódlást a Be. nem ismeri, nem fogadja el, amelyből következőleg a [REDACTED] annak ellenére, hogy a sértetteket kártalanította – legalább is részben – nem került sértetti pozícióba, így a Be. 55. § (1) bekezdése alapján magánfélként sem jogosult eljárni.

[89] Külön jogviszony áll fenn ugyanis a vádlott és [REDACTED] [REDACTED] között (büntetőjogi), a vádlott és a [REDACTED] [REDACTED] között (munkajogi) és a [REDACTED] [REDACTED] és [REDACTED] [REDACTED] között (polgári jogi).

[90] Önmagában az a körülmény, hogy a [REDACTED] [REDACTED] a polgári jogviszony keretében helyt állt a vádlott cselekményével összefüggésben, ezen helytállás csak a munkajogi jogviszony keretében érvényesíthető a vádlottal szemben, nem fog egyúttal büntetőjogi jogviszonyt is keletkeztetni.

[91] Ezzel szemben az elsőfokú eljárás során a [REDACTED] [REDACTED] sértetti pozícióba került és tényleges eljárásával érdemben kihatott az eljárás egészére, a bizonyításra, így érdemben befolyásolta az elsőfokú bíróság döntését, annak ellenére, hogy annak jogszabályi feltételei nem álltak fenn, a [REDACTED] [REDACTED] nem sértett!

[92] Azt, hogy a [REDACTED] sértetti pozícióját a helytállás alapozta meg, ténybelileg rögzítette az elsőfokú bíróság ítéletének [153] pontja, amikor a bíróság rögzítette, hogy a kár részbeni megtérülését kisebb súllyal értékelte, mivel az a kizárólag a sértetti magatartásnak tudható be.

[93] Nyilvánvaló az, hogy a sértett nem „kártalaníthatja” saját magát, saját magának nem fizethet, hiszen ebben az esetben a bűncselekmény egyik tényállási eleme hiányzik, nevezetesen a kár.

[94] Mindezek alapján megállapítható, hogy a [REDACTED] úgy vett részt sértettként az eljárásban, hogy annak a Be.-ben meghatározott törvényi feltételei nem álltak fenn, és mivel a [REDACTED] tevékenyen vett részt a bizonyítás lefolytatásában, megállapítható, hogy az eljárás során a bizonyítás törvényességére vonatkozó rendelkezéseket megszegték, méghozzá akként, hogy az lényeges kihatással volt az eljárás lefolytatására.

[95] A védelem a másodfokú eljárásban többek között éppen a [REDACTED] eljárását, eljárási helyzetét sérelmezte a csalás miatt folyamatban lévő eljárásban.

[96] És éppen ezen védői érvelést „húzta keresztül” a másodfokú bíróság, amikor vádtól eltérő minősítést megalapozó végzés hiányában megváltoztatta ítéletében a csalás minősítést sikkasztás minősítésre, amely minősítés okán a védői érvelés súlytalanná vált.

[97] A másodfokú bíróság ezen eljárásban is tetten érhető az, hogy a kérelmezőnek ténylegesen csorbították a védekezéshez való jogát, hiszen a megváltozott minősítés a korábbi jogi védekezést súlytalanná tette, míg az új minősítés vonatkozásában jogi érvelés kifejtésére nem volt törvényes lehetőség.

[98] Lényegében a minősítésnek a másodfokú bíróság általi, csak és kizárólag az ítéletben jelentkező módosítása azt eredményezte, hogy a fellebbezési eljárás során a védő által kifejtett jogi okfejtés – amely a csalás bűncselekményére, annak tényállási elemeire vonatkozott – mellőzésre került, hiszen a bíróság nem csalásban, hanem sikkasztásban látta megállapíthatónak a kérelmező büntetőjogi felelősségét.

[99] A másodfokú bíróság mindezen eljárása – amely kimondatlanul is a Be. 475. §-ának az értelmezésén alapul – oda vezetett, hogy a büntetőeljárás során a kérelmező alapvető, garanciális jogai sérültek, nem ismerhette meg, hogy milyen

jogi minősítés alá eső bűncselekmény miatt folyik ellene az eljárás, a tényleges, a másodfokú bíróság által jogerős ítéletben megállapított jogi minősítéssel kapcsolatban sem indítványtételi, sem észrevételezési jogával élni nem tudott.

[100] A büntetőeljárás ekként történő lefolytatásával a kérelmező indokolatlanul hátrányosabb helyzetbe került azon vádlottakkal szemben, akik esetében a bíróság a vádtól eltérést nem állapítja meg, hiszen azon vádlottak a teljes bírósági eljárás során tisztában vannak mind a tényekkel, mind pedig azok jogi relevanciájával, értékelésével.

- 0 -

Az elsőfokú eljárás, az elsőfokú ítélet jogellenes megállapításai, alkotmány sértő eljárása.:

[101] Az elsőfokú ítélet rendelkezései:

[102] Az elsőfokú ítélet [22] pontjában rögzítésre került, hogy a kérelmező, [REDACTED] a [REDACTED] sértettet az értékpapírok visszaváltása, az utalások teljesítése vonatkozásában tévedésbe ejtette és cselekményével a tévedésben tartott [REDACTED] sértettnek 17.500.000 Ft kárt okozott, amely nem térült meg.

[103] Az ítélet alapján maga a bíróság sem tudta eldönteni azt, hogy ki a sértett, hiszen ugyanazon bekezdésen belül ugyanazon cselekmény vonatkozásában, egymást kizáró módon mind a [REDACTED] mind pedig [REDACTED] nevezte meg sértettnek.

[104] A két állítás azonban egymást kizáró állítás mindkettő egyszerre nem valósulhat meg.

[105] Annak okai, hogy az elsőfokú bíróság nem tudta eldönteni, hogy ki is a sértett az alábbiak voltak:

- a) a kérelmező, [REDACTED] önfeljelentést tett ezen összeg, a 17.500.000 Ft vonatkozásában, amelyet [REDACTED] vonatkozásában, annak számlájára nézve valósított meg;
- b) a nyomozóhatóság beszerezte ugyan az átutalási megbízásokat, bizonylatokat, azonban ezek a vádiratban nem szerepeltek, ezért ennek vonatkozásában az ügyészségnek a vádat módosítania kellett;

c) annak ellenére, hogy a nyomozás 2012-ben indult, de csak 2015-ben, a nyomozás újraindításakor írta elő a z ügyészség, hogy az ügyben érintett személyeket, így [REDACTED] a rendőrség hallgassa meg tanúként, addig ezen személyek meghallgatására – 3 év alatt ! – nem került sor.

Az ügyészség előírásának „megfelelően” a rendőrség [REDACTED] meghallgatta személyesen [REDACTED] is, de csak és kizárólag az ún. görög kötvények vonatkozásában, míg a fentebb említett összeg vonatkozásában semmilyen kérdés feltételre nem került, [REDACTED] ennek vonatkozásában semmilyen nyilatkozatot nem tett. Így [REDACTED] lényegében mind a mai napig nem tudja, hogy mi is történt a 17,5 millió forintjával, annak ellenre, hogy az ügyben a bíróság álláspontja szerint sértettként szerepel, sőt maga a bíróság írta le azt, hogy az őt ért 17,5 millió forintos kár mind a mai napig nem térült meg.

[106] Adódik a kérdés, hogy abban az esetben, ha maga az elsőfokú bíróság sem tudta eldönteni azt, hogy a kérelmező terhére rótt cselekménynek ki a sértettje, akkor azt honnan tudhatta volna maga a kérelmező? Ha pedig a kérelmező sem tudja, akkor hogyan tud erre nézve bármilyen nyilatkozatot tenni, hiszen nem ismert előtte konkrétan az, hogy miért is folyik vele szemben az eljárás.

[107] Hogyha maga a bíróság nincs tisztában a sértett személyével – nem tudja eldönteni, hogy ki a sértett – akkor egyáltalán mire is lett felvéve bizonyítás az elsőfokú eljárásban, hiszen a sértett személye a csalás törvényi tényállásának eleme, „az a személy, akit tévedésbe ejtettek vagy tévedésben tartottak”.

[108] Semmiképpen sem egyeztethető össze a tisztességes eljáráshoz való joggal az az eljárás, amelyben bár bűnösnek mondja ki a bíróság az érintett személyt, azonban maga sem tudja azt eldönteni, hogy a vádlott a cselekményt kinek a sérelmére követte el, amely egyúttal annak a bizonytalanságát is magában hordozza, hogyha nem ismert az, hogy kinek a sérelmére, akkor miként válaszolható meg a hogyan követte el kérdése.

[109] Arról nem is beszélve, hogy a fentiek szerinti eljárásban miként érvényesülhettek [REDACTED] alkotmányos jogai, miként léphetett fel a saját jogai védelme érdekében, ha attól maga az ügyben eljáró nyomozóhatóság és bíróság is teljes egészében megfosztja.

[118] Mindezt akként, hogy már a nyomozás során a kérelmező akkori védője indítványozta azon átadás-átvételi jegyzőkönyv beszerzését, amelyet akkor kellett (volna) készíteni, amikor a kérelmező munkaviszonyát a [REDACTED] felfüggesztette, amely időponttól kezdődően a kérelmező az irataihoz nem juthatott hozzá, így nem juthatott hozzá – még másolatban sem – a büntetőeljárás alapját képező ügyféli hozzájáruláshoz.

[119] A nyomozati iratban megtalálható a [REDACTED] azon nyilatkozata, hogy nincs átadás-átvételi jegyzőkönyv, nem tudnak ilyen létezéséről.

[120] Ezen jegyzőkönyv hiányát pedig a bíróság a kérelmező terhére értékelte, akként, hogy a kérelmező nem mond igazat, a kérelmező nem tudja az állítását bizonyítani.

[121] Mindezen eljárás azonban egyértelműen ellentétes a tisztességes eljáráshoz való jog alapkövetelményével, amelyet a Be. 7. § (2) bekezdés konkrétan megfogalmaz annak kimondásával, mely szerint a terhelt nem kötelezhető ártatlanságának bizonyítására.

[122] Jelen esetben a fenti tényeket akként értékelte ítéletében, hogy mivel a vádlottnak nem sikerült az állítását alátámasztania, ezért bűnös a vádiratban foglalt cselekményben.

[123] Az eljáró bíróság nemhogy a vádlott javára értékelte volna a kétséget kizáróan nem bizonyított tény (Be. 7. § (4) bekezdés), hanem ezzel ellenkezőleg, a vádlott terhére értékelte a vádlotti bizonyítás sikertelenségét.

[124] A belső ellenőrzési vizsgálat napja, [REDACTED] tényleges munkavégzésének utolsó napja egybe esett azzal a nappal, amikor [REDACTED] irodájában volt és aláírta a görög kötvény vásárlási okiratot. Azonban a bankba való visszatérésekor azonnal felfüggesztésre került, valamennyi iratot ott kellett hagyni – a hozzájáruló nyilatkozatot is – akként, hogy az otthagyt iratokról semmilyen jegyzőkönyv nem készült, így azt sem lehet megállapítani, hogy egyáltalán milyen dokumentumok voltak, ki, mibe egyezett bele, mit írt alá.

[125] Mindezen képet tovább árnyalja az, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított csalás törvényi tényállásának tényállási eleme a jogtalan haszonszerzési célzat fennállása.

[126] Ebben a körben az elsőfokú bíróság megint csak a bűnösség vélelmének látszólagosan fennálló logikai láncolata alapján mindösszesen annyit vizsgált, hogy volt-e engedély vagy sem – a fentiek alapján azt is csak a kérelmező terhére – de további vizsgálatot már nem végzett. Így nem került rögzítésre az a senki által nem vitatott tény, hogy az ún. görög kötvények esetében azok mindvégig a megbízó számláján voltak, az más számlára átutalásra nem került, vagyis azok mindvégig a megbízó birtokában maradtak.

[127] Ezen „birtoklás” pedig kizárja a jogtalan haszonszerzési célzatot, mivel bármilyen „haszon” jelentkezik a kötvények tekintetében, az nem a kérelmezőnél, hanem az őt megbízó [REDACTED] jelentkezett.

[128] A „birtoklás” tényének figyelmen kívül hagyásával így az elsőfokú bíróság a bűnösség vélelméből indult ki akként, hogy a munkajogi előírás megszegése és bűncselekmény elkövetése közzé egyenlőség jelet tett.

[129] Abból a körülményből ugyanis, ha utólagosan (vagy éppen egyáltalán nem) került aláírásra az ügyfél általi megbízás, ez a szabályszegés nem von automatikusan büntetőjogi felelősséget maga után. Munkajogi következményt mindenképpen, de ahhoz, hogy büntetőjogi következmények legyen, további tényállási elemeknek meg kell(ett) valósulnia.

[130] Azáltal azonban, hogy az elsőfokú bíróság csak és kizárólag a munkajogi szabályszegést vizsgálta⁶ és a munkajogi szabályszegés megállapítását követően a kérelmező automatikus büntetőjogi felelősségét állapította meg további „vizsgálat” nélkül lényegében az eljárást csak addig folytatta le, ameddig „megtalálta” azt a szabályszegést, amelyre alapítottan a kérelmező büntetőjogi felelőssége – álláspontja szerint – megállapíthatóvá vált, függetlenül attól, hogy a büntetőjog további tényállási elemek megvalósulását is megköveteli a büntetőjogi felelősség megállapíthatóságához.

[131] A vádlotti szavahihetőség kérdésén keresztüli vádbizonyítás tetten érhető az elsőfokú ítélet [38] és [48] pontjaiban is, amely pontokban a bíróság a kérelmező által az eljárás során a megbízáshoz kapcsolódóan tett nyilatkozatokat elemezte.

⁶ Azt is csak addig, hogy „van papír vagy nincs papír”, de még az érintettel [REDACTED] személyes meghallgatására sem került sor, mint ahogy az már korábban kifejtésre került.

[132] Ebben a körben az eljáró bíróság kiemelte, hogy a kérelmező kiegészítette a korábbi vallomását akként, hogy [REDACTED] személyesen volt bent a bankban, így személyesen adta a megbízást, szóban felhatalmazta őt a kötvény vásárlások végrehajtására” vallomásrészt ütköztette a kérelmező azon nyilatkozatával, mely szerint „az ügyfélnél való utolsó látogatásakor [REDACTED] aláírta a kötvényvásárlási megbízást, amelyet [REDACTED] az asztalon hagyott egy mappában”.

[133] A két nyilatkozatot egymást kizáró állításnak értékelte az elsőfokú bíróság, azért, hogy ezáltal is a kérelmező szavahihetetlenségét támassza alá, amely egyúttal a bűnösség megállapítását jelenti.

[134] Önmagában az, ha a vádlott nem szavahihető, nem jelenti azt, hogy egyúttal a vádiratban foglalt bűncselekményt elkövette volna, azonban az eljáró bíróság a szavahihetőség kérdését és a bűnösség kérdését egyként kezelte: ha a vádlott szavahihetetlen, akkor ebből következőleg bűnös.

[135] Ez az eljárás sérti a tisztességes eljáráshoz való jog eljárásjogi megfogalmazását, a Be. 7. § (1) és (2) bekezdés rendelkezéseit, mivel ahelyett, hogy a vádat a vádlónak kell bizonyítani, a „bizonyítási terhet” a vádlottra helyezi, mintegy kötelezve ártatlanságának a bizonyítására akként, hogy a bizonyítás esetleges következményeit (szavahihetőség-szavahihetetlenség) is a vádlottnak kell bizonyítania.⁷

[136] És mivel a bíróság álláspontja szerint a kérelmezőnek nem sikerült bizonyítania viselnie kell ennek következményét, a büntetőjogi szankció kiszabását.

[137] Az elsőfokú eljárás során a bizonyítás mindvégig „fordítva” az eljárási törvény rendelkezéseivel ellentétesen folyt akként, hogy a bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatásának keretében csak és kizárólag a kérelmező nyilatkozatainak a cáfolatára vett fel bizonyítást, nem pedig a vádló igyekezett a terhelt büntetőjogi felelősségét bizonyítani.

[138] Ez egyértelműen tetten érhető az elsőfokú ítélet [44] és [88] pontjában, amikor a bíróság a kérelmező által 2018. 11.30. napján megtartott tárgyaláson

⁷ Ez a megközelítés a büntetőeljárásjogban nem ismert, a bizonyítási eljárás ekként történő lefolytatása a polgári eljárásjog ismerve.

bizonyítékként csatolt kitöltetlen eseti megbízást „elemezte”, amelyet [REDACTED] aláírása szerepelt.

[139] Annak ellenére, hogy az iratokhoz csatolásra került a hivatkozott okirat, a bíróság azt állapította meg [87] pont, hogy [REDACTED] cáfolta a kérelmező azon állítását, hogy ő [REDACTED] kitöltetlen, „biankó” megbízást írt volna alá, mivel [REDACTED] határozottan cáfolta azt, hogy ilyen megbízást írt volna alá.

[140] Leegyszerűsítve: mindenfajta bizonyítás lefolytatása nélkül (pl. írásszakértő kirendelése) a bíróság az okirattal szemben a tanúvallomást fogadja el azon indokolással, hogy a tanú határozottan azt állította.

[141] Mindezen ellentmondás feloldásra nem került, a bíróság mindösszesen annyit állapított meg, hogy a kérelmező nyilatkozata cáfolatot nyert, vagyis a kérelmező szavahihetetlen, ha pedig szavahiheteten, akkor bűnös.

[142] Egyértelművé teszi a tisztességes eljáráshoz való jog megsértését az, hogy annak ellenére nem történik meg írásszakértő kirendelésre, hogy erre indítvány kerül előterjesztésre akként, hogy kerüljenek beszerzésre [REDACTED] banki anyagából korábbi megbízásai, mivel időközbeni betegsége (stroke) az írását, aláírását megváltoztatja, megváltoztathatja.

[143] Ugyancsak ékes példája annak, hogy a kérelmező büntetőjog felelősségét a „szavahihetlensége” és nem a vádló által felhozott bizonyítékok alapozta meg az elsőfokú ítélet [49] és [63] pontjaiban éppen az elsőfokú bíróság által tett megállapítások.

[144] Az elsőfokú bíróság ítéletének [49] pontjában arra hivatkozik, hogy nem fogadható el a kérelmező kényszer/fenyegetésre való hivatkozása, mivel a nyomozóhatóságnak nem számolt be fenyegetésről.

[145] Ezzel szemben maga az elsőfokú bíróság cáfolja meg korábbi kijelentését a [63] pontban, amikor rögzíti, hogy [REDACTED] rendőrtiszt tanúvallomásával megerősítette [REDACTED] azon állítását, hogy őt és családját valaki fenyegeti és fél tőle.

[146] Mindebből következőleg maga az elsőfokú bíróság tesz a saját maga ítéletében két, egymásnak ellentmondó, egymást kizáró ténymegállapítást,

azonban az ellentmondás feloldása helyett azt a – saját maga által cáfolt – megállapítást fogadja el, hogy a kérelmező korábban nem hivatkozott fenyegetésre.

[147] Azt, hogy az elsőfokú bíróság a vádlotti szavahihetőség kérdésköréből vezeti le a vádlott büntetőjogi felelősségét tovább erősíti az elsőfokú ítélet [73], [75], [76] és [78] pontjában leírtak, amelyekben a bíróság a kérelmező azon állítását igyekszik cáfolni – és ezzel a kérelmezőt szavahihetlenné tenni – miszerint a bankból 3,6 millió forint fölött csak úgy mehetett ki pénz, hogy egy másik dolgozó is ellenőrzi az aláírást, vagyis nagyobb összegű tranzakció végrehajtásához két személy ellenőrzése, jóváhagyása szükséges.⁸

[148] A kétszemélyes aláírás hitelesítésre vonatkozó előírás tekintetében a bíróság meghallgatta [redacted] tanú, aki szerint nem kellett ilyen, [redacted] aki szerint csak bizonyos tranzakcióknál, [redacted] aki szerint a nagyobb összegű tranzakcióknál két személy aláírása szükséges az azonosításhoz.

[149] Mindezek után azt a téves és a banki szabályzattal ellentétes megállapítást teszi az elsőfokú bíróság, hogy a vád tárgyát képező megbízásokkal kapcsolatosan második ügyintéző nem végzett azonosítást, vagyis a kérelmező azon védekezését, amely a büntetőjogi felelősségét kizárhatta vagy éppen csökkenthette volna, érdemi indokolás nélkül, a rendelkezésre álló bizonyítékokkal ellentétesen állapította meg.

[150] A kérelmező nem azt sérelmezi, hogy az elsőfokú bíróság miként és miért akként mérlegelte a bizonyítékokat, hanem azt, hogy a felmerült ellentmondásokat, abban az esetben, ha az kérelmező javára szolgált volna meg sem próbálta tisztázni, hanem az ellentmondásos tényeket minden egyes esetben a vádlott terhére értékelte, akként, mintha a kérelmezőnek kellett volna az ártatlanságát bizonyítania és ha ez nem sikerült kétséget kizáróan, akkor ezért a büntetőjogi felelősséget vállalnia kell.

[151] Az egyoldalú, csak és kizárólag a kérelmező terhére értékelő bírósági eljárást támasztja alá az elsőfokú ítélet [81] pontja is, amelyben a bíróság [redacted] tanúvallomását „elemzi”.

[152] A bíróság rögzítette, hogy [redacted] a ún. görög kötvényvásárlás kapcsán elmondta, hogy a [redacted] dolga a postázás, vagyis

⁸ A bank által csatolt ügyviteli utasítás is leírja, hogy 3,6 millió forint fölött 2 azonosítást végző személy kell.

a kötvény vásárlási teljesítési igazolás kiküldése. Általában postáznak, de van, amikor ez elmarad.

[153] Azonban a kérelmező büntetőjogi felelősségének megállapítása során kiemelt kérdés az, hogy ki lett-e küldve vagy sem kötvényvásárlásról szóló teljesítési igazolás, hiszen annak kiküldésének a ténye és az, hogy a megbízó a teljesítési igazolás alapján nem emelt szót a vásárlással szemben, a kérelmező védekezését támasztotta volna alá.

[154] Azonban ez a kérdés is megválaszolendő marad mind az eljárás, mind pedig az írásbeli ítéletben, annak ellenére, hogy az a kérelmező védekezésnek az egyik sarokelemét képezte.

[155] Ebben a kérdésben sem került sor tisztességes eljárás lefolytatására, a vádlott nem bizonyíthatta az igazát.

[156] Az egyoldalú, a vádlott terhére lefolytatott bizonyítási eljárás/bizonyíték értékelés legmarkánsabb megjelenési formája az ún. görög kötvények megítélése.

[157] Kiemelendő, hogy a ún. görög kötvények gazdasági megítélésének a kérdése különleges szaktudást igénylő kérdés, amelynek megítélésére a Be. 188. § (1) bekezdése alapján szakértőt kellett volna kirendelni.⁹

[158] Szakértő kirendelésére mind a kérelmező, mind pedig akkori védője indítványt terjesztett elő, amely indítványt a bíróság elutasította, döntését szakértői vélemény hiányában tanúvallomásokra valamint a nyomozóhatóság által beszerzett internetes cikkekre (!) valamint az ügyben érintett ██████████ ██████████ nyilatkozataira alapította.

[159] Ebben a körben ██████████ tanúvallomására hivatkozik a bíróság, amely szerint a görög államkötvények nem likvid állampapírok, alig van arra lehetőség, hogy felmegy az árak és nagyon ritkán lehet azokat eladni.

[160] Ezen nyilatkozatra figyelemmel a vádlott egy számítást adott be a bíróságra, amely szerint a görög kötvények már ██████████ tanúkihallgatását követően is már 100 millió forint fölötti értéket képviseltek (majdnem kétszeresét a vásárlási árnak), azonban ezen vádlotti védekezést a bíróság akként vetette el,

⁹ 188. § (1) Ha a bizonyítandó tény megállapításához vagy megítéléséhez különleges szakértelem szükséges, szakértőt kell alkalmazni.

hogy még csak „le sem ellenőriztette” azon tanúval, akinek a vallomására alapítottnan állapította meg ezen görög kötvényekkel kapcsolatosan a vádlott felelősségét.

[161] Egyértelműen sérti a tisztességes eljárás elvét az, ha szakkérdésben nem szakértő vélemény alapján, hanem tanúvallomások alapján foglal állást a bíróság, még hozzá olyan vallomás alapján, aki „érintett” az eljárásban: a sértettként kezelt [REDACTED] alkalmazottja.

[162] Sérti a fegyveregyenlőség elvét, hogy bár a vádlott ellenbizonyítást kíván erre nézve lefolytatni, a bíróság ettől a lehetőségtől teljes körűen elzárja, a szakkérdésre vonatkozóan szakértő kirendelésére nem kerül sor.

[163] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság eljárása ebben a kérdésben (is) oda vezetett, hogy a bizonyítási eljárás addig – és csak addig – folyt, míg a kérelmező büntetőjogi felelőssége megállapíthatóvá vált, de ezt meghaladóan bizonyítás felvételére nem került sor.

[164] Így az eljárás során a vádló, az ügyészség bizonyíthatott, azonban a kérelmező, a vádlott ettől a lehetőségtől el volt zárva.

[165] Az elsőfokú ítélet [53] pontjában a bíróság arra az álláspontra helyezkedik, hogy a vádlott folyamatos önellentmondásba keveredik, annak ellenére, hogy a vádlotti vallomásokban nincs változás, azok pontosításra, kiegészítésre kerülnek, elsődlegesen a bírói kérdések alapján, az történetek minél pontosabb rekonstrukciója érdekében.

[166] Ehhez képest az ítélet leírja, hogy a vádlott fenyegető személyről vagy fenyegető személyekről beszél és az egyes/többes szám használatából ezen fenyegető személy/személyek hiányára von le alaptalan következtetést.¹⁰

[167] Az egyes/többes szám használatában vélt ellentmondás „feltárásával” is egyetlen egy célja volt a bíróságnak: a vádlott szavahihetőségét kétsége vonni.

[168] Nem a tények, a rendelkezésre álló bizonyítékok, hanem a vádlotti szóhasználat alapján.....

¹⁰ Mint ahogy arra korábban hivatkoztam, a kérelmező egy személlyel beszélt közvetlenül [REDACTED] aki azonban úgy lépett fel, hogy többen vannak mögötte.

[169] Az elsőfokú bíróság rögzítette azt is ítéletében, hogy a „titkosított” dokumentum kapcsán ██████████ rendőr tanút be kívánta (volna) idézni, azonban az, a tanú betegsége folytán elmaradt és később sem került rá sor, vagyis a bíróság ezzel is elzárta a kérelmezőt az általa elmondottak bizonyításának a lehetőségétől.

[170] Ezt nem helyettesíti, nem helyettesítheti az, hogy a II. Kerületi Rendőrkapitányság vezetője annyit válaszol a bíróság megkeresésére – a dokumentum megvizsgálásának a lehetősége nélkül – hogy abban semmilyen releváns információ nem szerepel, az releváns információt nem tartalmaz.

[171] Nem a nyomozóhatóságnak kell eldönteni azt, hogy valamely bizonyíték bír-e és ha igen, akkor milyen bizonyító erővel, ebben a körben a nyomozóhatóság bizonyítékot nem értékelhet.

[172] Azonban az elsőfokú bíróság nem vizsgálta meg ezen dokumentumot, de ennek ellenére a kérelmező terhére értékelte azt, hogy a nyomozás során korábban nem tett említést az őt ért fenyegetésről....

[173] Az elsőfokú ítélet az [52]-[59] pontokban „foglalkozik” ██████████ vallomásával, a hozzá kapcsolódó „értékeléssel”.

[174] Ennek során, annak ellenére, hogy a kérelmező, ██████████ a szembesítés során ██████████ a szemében is monda, hogy 68 millió forintot átvett tőle és amelyre vonatkozóan bizonyítékai is vannak, bizonyítási indítványt is előterjeszt, a bíróság teljes körűen, a körülmények teljes feltárása nélkül ██████████ ██████████ nyilatkozatát fogadja el, melyben ██████████ mint egy barátot, segítőkész személyt állítja be, aki semmiről sem tudott, akinek semmi köze nincs a dolgokhoz.

[175] Mindezt akként, hogy azt is megállapítja a bíróság, hogy mivel ██████████ ██████████ szemben vádemelésre nem került sor, így ██████████ felelősségét nem vizsgálhatja.

[176] Helytálló az, hogy ██████████ büntetőjogi felelősségét a bíróság nem vizsgálhatja, de csak abban az értelemben, hogy ██████████ nem mondhatja ki bűnösnek vele szemben előterjesztett vád hiányában.

[177] Ez azonban nem jelenti azt, hogy [REDACTED] cselekménye, cselekvősege vonatkozásában ne tehetne a bíróság bármilyen megállapítást, nem folytathatna le bizonyítást.

[178] A fegyveregyenlőség elvéből következőleg a bíróságnak nem csak a vádló bizonyítékait, bizonyítási indítványait kell megvizsgálnia, hanem ugyanilyen lehetőséget kell biztosítani a vádlott részére is, a vádlottnak is biztosítania kell annak lehetőségét, hogy akár önállóan, akár a vádló bizonyítékaival szemben bizonyítani tudjon.

[179] Ezen vádlotti jogból következik az, hogy a bíróságnak nemhogy lehetősége, de egyúttal kötelessége is a vádlott védekezési lehetőségének a biztosítása és a valamennyi, a vádlottat mentő, a vádlotti felelősséget kizáró vagy csökkentő körülményt értékelési körbe vonni.

[180] A bíróság ezen eljárásának egyetlen egy korlátja van, a vádirat, de az is csak abban a tekintetben, hogy olyan személynek nem mondhatja ki büntetőjogi felelősségét és nem állapíthat meg büntetést, akivel szemben vádemelésre nem került sor.

[181] Mindezek alapján a bíróságnak érdemben kellett volna vizsgálnia kérelmező ezirányú védekezését és a kérelmező által ebben a körben felajánlott bizonyítást le kellett volna folytatnia.

[182] Az elsőfokú bíróság azonban erre vonatkozóan lényegi/érdemi bizonyítást nem folytatott le, mindösszesen megint csak a kérelmező szavahihetlenségét igyekszik megállapítani, alátámasztani.

[183] Az elsőfokú bíróság a kérelmező és védője által előterjesztett bizonyítási indítványokat csak az eljárás végén, az utolsó tárgyalási napon utasította el, mindösszesen azon hivatkozással, hogy azok az eljárás elhúzódásához vezetnének.

[184] Ezzel az elsőfokú bíróság a vádlottat ténylegesen megfosztotta a védekezési jogának a gyakorlásától, attól, hogy – bár nincs ilyen kötelezettsége – ártatlanságát bizonyítsa valamint érdemben tudjon védekezni az ellene felhozott vádakkal szemben, az ellene felhozott bizonyítékokat meg tudja cáfolni, állításait igazolni tudja.

[185] Mindezt akként, hogy a kérelmezőt bizonyítani nem engedi, azonban a kérelmezőnek felrója azt, hogy szavahihetetlen, mivel az állításait nem tudta

alátámasztani, megerősíteni vagy éppen a vele ellentétesen nyilatkozók állításait cáfolni.

[186] Ezáltal az elsőfokú bíróság formálissá tette az eljárást, hiszen a vádlotti védekezés lehetőségnek a korlátozásával, a vádlotti szavahihetőség kérdésének pusztá (és iratellenes) vizsgálatával a bírósági eljárást „leegyszerűsítve” a nyomozás eredményének „bíróság előtti ismertetésévé” degradálta, ahol nem a bizonyítékok értékelése, hanem mindösszesen azok bemutatására kerül sor.

[187] Történt ez annak ellenére, hogy a banki ügymentek, a banki ellenőrzések, banki folyamatok tekintetében szigorú (belső) szabályozás létezik és amelyeket mind a vádlott vallomása, mind pedig az ismertetett bizonyítékokban rejlő belső ellentmondások feloldása végett a bizonyítási eljárás részévé kellett volna tenni, vizsgálni kellett volna.

[188] Ugyanez a megállapítás tehető a ún. görög kötvények vonatkozásában előterjesztett szakértői vélemény beszerzése vonatkozásában is.

[189] És ebbe a körbe tartozik azon bizonyítási indítvány is, amelyben a védő kéri, hogy a bíróság szerezzé be a nyomozóhatóságtól mindazon (hang) felvételeket, amelyeken a [REDACTED] kapcsolatos beszélgetései, anyagai vannak, annak alátámasztása végett, hogy a kérelmező folyamatos fenyegetettség alatt állt.

[190] Összefoglalva az elsőfokú eljárásban történeteket:

[191] A bizonyítási eljárás során az elsőfokú bíróság a bűnösség elvéből kiindulva a bizonyítási eljárás alapján a vádlotti szavahihetőség kérdésének a vizsgálatára helyezte azon logika alapján, hogy abban az esetben, ha a vádlott szavahihetetlen, akkor ez megalapozza a büntetőjogi felelősségét.

[192] Ebből a megközelítésből adódóan az elsőfokú bíróság csak addig folytatta le a bizonyítást és annak eredményét is csak addig értékelte, ameddig kérelmező szavahihetőségét meg tudta kérdőjelezni, de nem törekedett az anyagi igazság, a ténylegesen történetek feltárására.

[193] Azáltal, hogy az elsőfokú bíróság egyenlőség jelet tett a vádlotti szavahihetetlenség megítélése és a bűncselekmény elkövetése közzé alapvetően sértette a kérelmező tisztességes eljáráshoz való alkotmányos jogát és egyúttal megsértette annak a Be-ben szabályozott alapelvi rendelkezéseit.

[194] A tisztességes eljáráshoz való alapjog egyes elemei magában a Be.-ben is konkrétan szabályozásra kerültek, az alábbiak szerint:

2. § (3) A büntetőeljárásban alapvető jogot korlátozni csak az e törvény szerinti eljárásban, az e törvényben meghatározott okból, módon és mértékben lehet, feltéve, hogy az elérni kívánt cél kisebb korlátozással járó más eljárási cselekmény vagy intézkedés útján nem biztosítható.

3. § (1) A terheltnek a büntetőeljárás minden szakaszában joga van a hatékony védelemhez.

(2) A terheltnek joga van ahhoz, hogy személyesen védekezzen, és ahhoz is, hogy a védelem ellátására védő közreműködését vegye igénybe.

7. § (1) A vád bizonyítására a vádló köteles.

(2) A terhelt nem kötelezhető az ártatlanságának bizonyítására.

(3) A büntetőeljárásban senki sem kötelezhető arra, hogy önmagát terhelő vallomást tegyen vagy önmaga ellen bizonyítékot szolgáltatasson.

(4) A kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem értékelhető a terhelt terhére.

[195] Mindezen Be-ben szerepelő alapelvi rendelkezések a tisztességes eljáráshoz való jog büntetőeljárási érvényesülését hivatottak szolgálni, így azok megsértésével a tisztességes eljáráshoz való jog is sérül.

[196] Akkor, amikor az eljáró bíróság a vádlotti szavahihetőség kérdése alapján dönti el a vádlott büntetőjogi felelősségének a kérdését, figyelmen kívül hagyja a Be. 7. § (1) és (2) bekezdésének a rendelkezését.

[197] Abban az esetben, ha a vádlotti szavahihetőség alapján dől el, hogy valaki követett-e el bűncselekményt vagy sem, akkor a vádat nem a vádló bizonyítja, hanem éppen a vádlottat kötelezi a bíróság arra – a Be. 7. § (2) bekezdése ellenére – hogy az ártatlanságát bizonyítsa és abban az esetben, ha ez nem sikerül a vádlottnak, akkor viselni kell annak büntetőjogi konzekvenciáját, azt, hogy a bíróság bűnösnek fogja kimondani és vele szemben büntetést fog kiszabni.

[198] Tovább növeli a jogsértés tényét, hogy mindezen „bizonyítás” akként kerül lefolytatásra, hogy a vádlott védekezési joga korlátozásra kerül, az általa

előterjesztett bizonyítási indítványok („tömbösítve” az eljárás végén, az ítélelhozatal előtt) elutasításra kerülnek.

[199] Még inkább a tisztességes eljáráshoz való jog megsértését jelenti az, hogy az előző pontban leírtak akként kerülnek megvalósításra, hogy a bíróság a vádló bizonyítási indítványait elfogadja, de nem biztosítja ugyanezt a vádlott és védője részére, amely az ún. fegyveregyenlőség sérelmét valósította meg.

[200] Az elsőfokú bíróság nem csak a Be. alapvető, garanciális szabályait sértette meg, hanem a Be. további jogszabályi előírásait, amelyek közvetlenül vagy közvetve, de megint csak a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét eredményezték.

[201] Így az eljárás során sérültek az alábbi Be. rendelkezések:

39. § (1) A terhelt jogosult arra, hogy
f) vallomást tegyen vagy a vallomástételt megtagadja,
g) bizonyítékot terjesszen elő, indítványt és észrevételt tegyen, az utolsó szó jogán felszólaljon,

163. § (1) A bizonyítás azokra a tényekre terjed ki, amelyek a büntető és a büntetőeljárás jogszabályok alkalmazásában jelentősek. A bizonyítás a büntetőeljárás járulékos kérdéseinek elbírálásában jelentős tényekre is kiterjedhet.

(2) A büntetőeljárásban a bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság a döntését valóságghú tényállásra alapozza.

185. § (1) Személyazonossága ellenőrzése után a terhelttel ismertetni kell a jogait és figyelmeztetni kell arra, hogy

a) nem köteles vallomást tenni, a vallomástételt, illetve az egyes kérdésekre történő válaszadást a kihallgatás folyamán bármikor megtagadhatja, de bármikor dönthet úgy, hogy vallomást tesz, akkor is, ha korábban a vallomástételt megtagadta,

b) a vallomás megtagadása az eljárás folytatását nem akadályozza, és nem érinti a terhelt kérdezési, észrevételezési és indítványtételi jogát,

c) ha vallomást tesz, bizonyítékként felhasználható, amit mond, illetve rendelkezésre bocsát,

d) mást bűncselekmény elkövetésével hamisan nem vádolhat, kegyeleti jogot hamis tényállítással nem sérthet (a továbbiakban együtt: terhelti figyelmeztetés).

[202] A történetek, a tényállás valóságú feltárása a bíróság feladata, amelyet elsődlegesen az előterjesztett bizonyítási indítványok alapján tud megtenni (a hivatalbóli bizonyítás esetét kivéve).

[203] Éppen ezen kötelezettségét szegte meg a bíróság akkor, amikor a felmerült ellenmondások feloldása, a tényállás valóságú feltárása helyett, az erre irányuló bizonyítási indítványok ellenére, csak és kizárólag a vádlotti szavahihetőség kérdését vizsgálja a büntetőjogi felelősség kérdésének elbírálása során.

[204] Arról nem is beszélve, hogy a bizonyítási indítványok teljes körű elutasításával a bíróság formálissá teszi az eljárást és kiüríti a Be. 39. § (1) bekezdés g) pontjában a vádlott részére biztosított jogot.¹¹

[205] Sérti továbbá ezen eljárás a bizonyítás törvényességére vonatkozó, a fentiekben hivatkozott Be. 163. §-ának a rendelkezéseit is, hiszen a valóságú tényállás megállapításához szükséges valamennyi tényre bizonyítást kell felvenni, nem elegendő a vádlotti szavahihetőség kérdésének vizsgálata.

[206] És végül, de nem utolsó sorban, az elsőfokú bíróság megsértette a terhelti figyelmeztetésre vonatkozó (Be. 185. § (1) bekezdés) garanciális szabályokat akként, hogy nem figyelmeztette a kérelmezőt arra, hogy abban az esetben ha vallomást tesz és a vallomását a bíróság nem fogadja el, akkor ezen vallomása a büntetőjogi felelősségének a megállapítását eredményezi, mint terhelti szavahihetlenség egyértelműen és kétséget kizáróan a vádiratban foglaltakat támasztja alá, további bizonyítás lefolytatása nélkül.

[207] Mindezt pedig akként, hogy a bizonyítékokat egyoldalúan, csak a kérelmező terhére értékeli, csak azokat emeli ki, amelyek a kérelmező büntetőjogi felelősségének a megállapítása irányába hatnak, azonban a kérelmező büntetőjogi felelősségét kizáró vagy azt csökkentő bizonyítékokat még említés szintjén sem értékeli.

[208] Hangsúlyozni kívánom, hogy jelen alkotmányjogi panasszal a kérelmező nem a bizonyítékok mikénti értékelését sérelmezi, nem azt, hogy a bíróság azt miként és miért úgy vette figyelembe, mivel az nem tárgya az alkotmányjogi panasznak.

¹¹ Formális az eljárás, mert „papíron” ugyan élhet ezen jogával a vádlott, előterjeszthet ilyet, csak éppen azokkal érdemben a bíróság nem foglalkozik, azokat elutasítja.

[209] Tárgya azonban az alkotmányjogi panasznak az, ha a bíróság a bizonyítékokat csak egyoldalúan, csak a kérelmező terhére értékeli és még említés szintjén sem foglalkozik a kérelmezőt mentő bizonyítékokkal, azok elvetésének, figyelmen kívül hagyásának semmilyen indokát nem adja.

[210] Ugyancsak az alkotmányjogi panasz körébe tartozik az, ha a bíróság a tényállás valóságú tisztázása helyett „vélelmeket” állít fel, és ezen „vélelmek” alapján állapítja meg a terhelt büntetőjogi felelősségét.

- 0 -

[211] A Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság ítéletének alkotmányellenessége:

[212] Mindenek előtt hangsúlyozandó, hogy a másodfokú bíróság – a Be. rendelkezései alapján – nem ténybíróság, a tényállás megállapításának a jogszabályoknak megfelelő megállapításának a kötelezettsége az elsőfokú bíróság joga és kötelezettsége.

[213] A másodfokú bíróság nem folytatja le ismételten teljes körűen a bizonyítási eljárást, hanem az elsőfokú bíróság által lefolytatott és az elsőfokú ítéletben megállapítottakat vizsgálja felül.

[214] Ebből következőleg az elsőfokú eljárás során, az elsőfokú ítéletben megvalósított jogsértések – azok másodfokú eljárásban történt megváltoztatásának hiányában – már önmagukban is a másodfokú ítélet alkotmányellenességét eredményezik.

[215] A másodfokú bíróság azonban ahelyett, hogy „kijavította volna” az elsőfokú eljárásban megvalósított alapvető jogsértéseket, azokat még továbbiakkal „egészítette ki”.

[216] A másodfokú bíróság sikkasztás vétségében mondta ki bűnösnek a kérelmezőt, úgy, hogy az elsőfokú bíróság – az ügyészi vádiratban foglaltakkal egyezően – csalásban állapította meg a kérelmező felelősségének a fennállását.

[217] Ezen vádtól eltérő minősítés vonatkozásában jelen beadvány elején részletes indoklás került leírásra, így azt jelen rész vonatkozásában megismételni nem kívánom.

[218] A másodfokú bíróság ítéletében az eltérő minősítés megállapításával mindösszesen az elsőfokú eljárásban megvalósított azon eljárási anomáliát kívánta „helyre hozni”, hogy a [REDACTED] mint egy „második ügyész”, miként és hogyan vehetett részt az eljárásban, azonban az elsőfokú eljárás egyéb hiányosságait, megalapozatlanságát semmilyen formában nem orvosolta, teljes körűen az elsőfokú ítéletre hagyatkozva.

[219] Így továbbra sem kerültek tisztázása a korábban már kifejtett ellentmondások sem, semmilyen mértékben.

[220] Továbbra sem került tisztázásra [REDACTED] eljárási helyzete, annak meghallgatásának elmaradása, amelyre a vádlott és védője a másodfokú eljárásban hivatkozott.

[221] Ebben a körben a másodfokú bíróság „átlépve” az elsőfokú bíróság vádlotti szavahihetlenségre vonatkozó okfejtését, kifejtette, hogy ebben a körben elegendő a kérelmező, [REDACTED] vallomása.

[222] A másodfokú bíróság ezen megközelítésével az a méginkább alapjogot sértő helyzet állt elő, hogy míg a vádlotti szavahihetlenség a büntetőjogi felelősség megállapításának az alapját képezi, de a vádlott mégiscsak szavahihető abban az esetben, ha nem került beszerzésre egyéb bizonyíték a büntetőjogi felelősségének a megállapítására.

[223] Másként megfogalmazva: a vádlott vallomása a felelősségének a tisztázása nem, de annak megállapítására (és csak annak) alkalmas.

[224] Ezért a másodfokú ítéletben a kérelmező terhére további 17,5 millió forintos vagyonekbeosztást rendel el, azonban magából az ítéletből sem levezethető módon.

[225] Ezen tényállás vonatkozásában ugyanis a másodfokú bíróság által „sértettnek tekintett” [REDACTED] semmilyen kár nem keletkezett, ebben a körben a [REDACTED] semmilyen formában nem állt helyt.

[226] Kár, mint büntetőjogi tényállási elem [REDACTED] jelent volna meg, de mivel őt nem tekinti a másodfokú bíróság sértettnek, így kárról sem beszélhetünk, vagyis bűncselekmény fennállásáról sem.

[227] Így azáltal, hogy a másodfokú bíróság a cselekmény minősítését jogellenes formában megváltoztatta, az alapvető kérdéseket nem tisztázta, a teljes megalapozatlanságot nem küszöbölte ki, azok továbbra is megmaradtak.

[228] A másodfokú bíróságnak nem az a feladata, hogy az elsőfokú bíróság eljárását illetve ítéletét „megmentse”, hanem az elsőfokú bíróság eljárását és ítéletét a megvizsgálja annak fényében, hogy az megfelelt-e a jogszabályi rendelkezéseknek vagy sem, és ha nem, akkor a szükséges (jogi) intézkedéseket megtegye.

[229] Jelen esetben azonban a másodfokú bíróság a minősítés megváltoztatásával mindösszesen az elsőfokú eljárással szemben felhozott eljárési kérdések egy részét igyekezett „rendezni”, azért, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét ne kelljen hatályon kívül helyezni és az eljárást megismételni.

[230] Abban az esetben ugyanis, ha a másodfokú bíróság a jogszabályoknak megfelelően jár el és az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és megismételt eljárásra vonatkozóan előírja a bíróságnak a garanciális jogot maximális betartását, a vádlotti jogot biztosítását, biztosította volna azt, hogy a kérelmezővel szembeni eljárás a tisztességes eljáráshoz való alapjog érvényesülésével folytassák le.

[231] Megjegyzendő, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének a „megmentése” volt a cél a másodfokú eljárásban egyértelműen tetten érhető abban is, hogy a mindenki számára ismert (így köztudomású tényként kezelendő) ún. ██████████ brókerbotrányos ügyben a jogerős ítéletben (Győri Ítéltábla) kifejtésre került, hogy a bank dolgozói által az ügyfelek pénzének „sérelmére” elkövetett cselekmény minősítése csalás, mivel az ügyfelek a bankkal állnak szerződésben, nem pedig az alkalmazottal, így a sikkasztás törvényi tényállásának az egyik eleme, a rábízás nem valósult meg.

[232] Ennek ellenére változtatta meg a másodfokú bíróság csak és kizárólag a kihirdetett ítéletben a cselekmény jogi minősítését csalásról sikkasztásra....

[233] Az, hogy a bíróság nem az anyagi igazságosság kiderítésére törekedve jár el, sérti a kérelmező tisztességes eljáráshoz való alapjogát.

[234] Ugyanilyen megállapítás tehető a ██████████ szerepével kapcsolatosan is, hiszen ahelyett, hogy az ehhez kapcsolódó, az elsőfokú eljárásban elmaradt

bizonyítási eljárást lefolytatta volna, az elsőfokú bírósággal egyező megállapításra jutott.

[235] Különösen sérelmes a másodfokú bíróság ezen eljárása arra figyelemmel, hogy míg a vádlotti oldalról felmerült és az elsőfokú bíróság által nem foganatosított bizonyítás lefolytatására nem került sor, addig a vádló, az ügyészség oldaláról felmerült bizonyítás lefolytatására igen. Ez pedig sérti a fegyveregyenlőség elvét, amely megint csak a tisztességes eljáráshoz való jog részét képezi.¹²

[236] Ugyancsak alkotmányos jogsérelem érte a kérelmezőt, hogy a másodfokú ítélet alapján nem lehet megállapítani, hogy a kérelmezővel szembe ténylegesen milyen szankció került kiszabása, mennyi az a büntetés, amelyet le kell töltenie..

[237] A másodfokú ítélet rendelkező részében az szerepel, hogy a bíróság az elsőfokú bíróság ítéletében kiszabott büntetés mértékét 5 évre enyhíti, azonban az ítélet későbbi részében, a másodfokú bíróság által alkalmazott szankció vonatkozásában már az kerül leírásra, hogy a bíróság eltért a törvényi minimumtól (5) év és a büntetés mértékét 4 évre csökkenti.

[238] Ezen ellentmondásra a védő kérte az ítélet kijavítását, azonban a másodfokú bíróság arról tájékoztatta – nem határozati formában – hogy az ítélet kijavítására nincs lehetőség, azt felülvizsgálati eljárás keretében lehet megtenni.

[239] Azonban ez nem felülvizsgálati ok, hanem a határozat tartalmaz elírást. Erre az esetre a Be.453. §-ának a rendelkezései vonatkoznak, amely értelmében.

(1) Ha a határozat elírást vagy számítási hibát tartalmaz, a bíróság a határozat kijavítását mind indítványra, mind hivatalból elrendelheti. A kijavítás nem változtathat a kijavított határozat érdemén.

¹² Megjegyzendő, hogy alkotmányjogi szempontból igen csak aggályos az új. Be.-nek az elsőfokú ítélet részleges megalapozatlanságra vonatkozó szabályozása és a másodfokú bíróság ehhez kapcsolódó eljárásra. A jelenleg hatályos szabályozás értelmében (Be. 592. § (2) bekezdés, 593. §) a másodfokú bíróságnak ki kell küszöbölni az elsőfokú ítélet részleges megalapozatlanságát a másodfokú eljárásban. Ebben az esetben azonban a másodfokú bíróság állapítja meg a tényállást és ezen általa megállapított tényállásból vonja le a jogi konzekvenciákat. Ezen másodfokú eljárásban megállapított „új tényállással” szemben azonban fő szabály szerint nincs további fellebbezésnek helye, így a jelenlegi szabályozással sérül az Alaptörvény XVIII. cikk (7) bekezdése, amely szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen olyan bírósági határozattal szemben, amely jogát vagy jogos érdekét sérti.

Akkor, amikor a részleges megalapozatlanságot a másodfokú bíróság „küszöböli ki” a másodfokú eljárásban, ebben a részben az elsőfokú bíróság „helyébe lép”, azonban a másodfokú bíróság által ekként megállapítottakkal szemben – ellentétbe az elsőfokú bíróság ítéletével – további fellebbezésnek helye nincs, így ebben a körben az eljárás egyfokúvá válik.

(2) A kijavítást a határozatra fel kell jegyezni vagy arról új határozatot kell készíteni. Ha a határozatot a kijavítását megelőzően már kézbesítették, a kijavító végzést azoknak kell kézbesíteni, akiknek a részére a bíróság a kijavítással érintett határozatot megküldte.

(3) A kijavítás tárgyában hozott végzés ellen nincs helye fellebbezésnek, kivéve, ha a bíróság

a) a fellebbezéssel sérelmezhető határozat rendelkező részét javítja ki, vagy

b) a határozat rendelkező részének kijavítása iránti indítványt utasítja el.

(4) A kijavítást elrendelő végzés ellen az ügyészség és az élhet fellebbezéssel, akire a határozat vagy kijavítása rendelkezést tartalmaz, a vádlott esetén a védő is.

[240] A másodfokú bíróság akkor, amikor nem döntött határozati formában a kijavítási kérelemről, hanem csak tájékoztatást adott, elzárta a kérelmezőt attól, hogy ebben a kérdésben bírói utat vegyen igénybe.

[241] Másfelől pedig azáltal, hogy a döntés nem határozati formában került meghozatalra, a másodfokú bíróság elzárta a kérelmezőt (és védőjét) a törvényben biztosított fellebbezési jog gyakorlásától, attól, hogy a kérelmező az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslatával éljen.

- 0 -

[242] Perújítási eljárás alkotmányellenességének kérdése:

[243] Figyelemmel arra, hogy sem az elsőfokú eljárásban, sem pedig a másodfokú eljárásban a kérelmező érdemben bizonyítani nem tudott, továbbá figyelemmel arra, hogy a cselekményének tényleges jogi értékelését (azt, hogy csalás helyett sikkasztás valósult meg) csak a másodfokú jogerős ítéletből ismerhette meg, a kérelmező perújítási kérelmet terjesztett elő.

[244] Azonban a kérelmező perújítási kérelmét mind elsőfokon, mind pedig másodfokon elutasították.

[245] Így állt elő az a tisztességes eljárással össze nem egyeztethető jogi helyzet, hogy a kérelmező az alapeljárásban nem vagy még nem tudott bizonyítani (ezen utóbbi a megváltozott minősítéshez kapcsolódik), perújítási eljárásban pedig már nem tudott bizonyítani.

[246] A fentiek alapján megállapítható, hogy a kérelmező az ellene folyamatban volt eljárásban, amelyben végül a büntetőjogi felelőssége is megállapításra került, pusztán „kivülálló szemlélője” volt az eljárásnak, hiszen abban jogait nem gyakorolhatta, védekezést (bizonyítást) nem fejthetett ki, attól az eljáró bíróságok elzárták.

[247] A Be. szabályozása értelmében abban az esetben, ha valamely bizonyítékot az alapeljárás során nem vettek figyelembe akkor perújítási eljárás lefolytatásának van helye.

[248] A perújításnak éppen az a célja, hogy a bíróságok az anyagi igazság kiderítése érdekében minden rendelkezésre álló eszközt igénybe vegyenek, a tényállást valósághűen állapítsák, állapíthassák meg.

[249] Éppen ezért került be a Be. 637. § (1) bekezdésébe az, hogy a bíróság jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozatával befejezett büntetőeljárás esetén perújításnak van helye, ha az alapügyben akár felmerült, akár fel nem merült tényre vonatkozóan olyan új bizonyítékot hoznak, amely valószínűvé teszi, hogy a terheltet fel kell menteni vagy lényegesen enyhébb büntetést kell kiszabni.

[250] Magából a törvényi szabályozásból következőleg önmagában az a körülmény, hogy egyes bizonyítékok felmerültek az eljárás során, nem zárja ki a perújítás megengedhetőségét, csak abban az esetben, ha azok ténylegesen értékelésre is kerültek (akár elfogadás, akár annak elvetése tekintetében).

[251] Annak eldöntésében, hogy a bizonyíték értékelésre került-e vagy sem, az ítélet(ek) az irányadóak: azok tartalmazzak-e bármilyen rendelkezést/értékelést az adott bizonyíték tekintetében.

[252] Hangsúlyozni kívánom, hogy a perújítás tekintetében nem annak van jelentősége, hogy a bíróság elfogadta-e vagy sem a felmerült bizonyítékot, hanem annak, hogy azt értékelte-e, az ítéletben kitért-e arra, hogy azt elfogadta-e vagy azt elvetette.

[253] Jelen esetben a - mint ahogy az már kifejtésre került - ezen értékelő tevékenységre nem került sor, vagyis el nem bírált bizonyítékról van szó.

[254] Ebben a körben a perújítási eljárás során érdemben kellett volna értékelni a perújítási okként megjelölteket és azokat összességében vizsgálva állást foglalni a perújítás kérdésében.

[255] Ezzel szemben a perújítási kérelem vizsgálatára csak formálisan került sor, mindösszesen azt „próbálta” a bíróság vizsgálni, hogy felmerült-e vagy sem az alapeljárás során.

[256] A perújítási eljárás ekként történő lefolytatásával azonban a bíróság elzárta a kérelmezőt a bírósági út igénybe vételétől, hiszen egy formális eljárás lefolytatása nem felel meg az Alaptörvény XVIII. cikk (1) bekezdésének rendelkezéseinek.

[257] Még inkább a tisztességes eljáráshoz való alapjog sérelmét jelenti az, ha perújítási eljárásban elkészült és becsatolt szakértői véleményt nem veszik figyelembe a perújítás kérdéskörének elbírálása során.

[258] A perújítási eljárásban csatolt, [REDACTED] szakértő vélemény („hazugságvizsgálat”) az alapügyben eljáró bíróságok azon megközelítését kívánta cáfolni, hogy a kérelmező szavahihetetlen.

[259] Mint ahogy az korábban kifejtésre került a kérelmező büntetőjogi felelősségének a megállapítására szavahihetlensége okán került sor, az eljáró bíróságok felelősségét azért állapították meg, mivel - álláspontjuk szerint - a kérelmező szavahihetetlen.

[260] Éppen ezen büntetőjogi felelősséget megalapozó megállapítással szemben kívánt a kérelmező a szakértői véleménnyel bizonyítani, más eszköze nem lévén a szavahihetőségét alátámasztani.

[261] Tekintettel arra, hogy a kérelmező büntetőjogi felelősségének a megállapítása során szavahihetőségének léte vagy nem léte volt a büntetőjogi főkérdést, azon szakértői vélemény, amely a kérelmezőnek az ügygel kapcsolatos szavahihetőségére vonatkozik, alapvető, a kérelmező büntetőjogi felelősségét érintő kérdés.

[262] Abban az esetben ugyanis, ha a vádlott büntetőjogi felelősségét a bíróság szavahihetlensége alapján állapította meg és ezen szavahihetőség kérdése a későbbiek folyamán cáfolatot nyer, akkor a vádlottat az ellene emelt vád alól fel kell menteni.

[263] Éppen azért áll elő ez a helyzet, amit jelen beadvány is sérelmezett, hogy az eljárás során nem a valóságú tényállás megállapításának volt jelenetősége, nem az ahhoz kapcsolódó tények, körülmények megvizsgálásának, hanem a vádlotti szavahihetőségnek.

[264] Ezért az eljárt bíróságok által felállított logikai láncolat alapján – az alapjogot sértő bírósági eljárásnak köszönhetően – a vádlotti szavahihetőség léte vagy nem léte önmagában eldönti a vádlott büntetőjogi felelősségének a kérdését.

[265] Ugyancsak ebbe a körbe tartoznak a hangfelvételek, videófelvevételek is, amelyek ugyancsak a büntetőjogi felelősség megállapítását zárják ki vagy legalább is csökkentik azokat.

[266] A jogalkotó felismerte annak a lehetőségét, hogy a perújítás kérdésében nem lehet önmagában a kérelem alapján állást foglalni, ezért biztosított lehetőséget a perújítási nyomozás elrendelésére, annak érdekében, hogy a perújítás kérdésében megalapozottan döntést lehessen hozni.

[267] Így abban az esetben, ha a bíróság önmagában a perújítási kérelem tárgyában nem tud dönteni, akkor a megalapozott döntés érdekében perújítási nyomozást rendel el.

[268] Egy dolgot nem tehet a bíróság – mint amelyet jelen helyzetben megtett – a perújítási kérelmet csak formálisan bírálja el, tartalmilag nem foglalkozik az abban foglaltakkal.

[269] Azáltal, hogy a perújítási eljárás során (is) elzárták a kérelmezőt attól a lehetőségtől, hogy az ellene felhozott vádakkal szemben érdemben védekezzék, ártatlanságát vagy rá kedvező tényeket/körülményeket bizonyítson, megsértették a kérelmező tisztességes eljáráshoz való alapjogát.

[270] Az Alaptörvény rendelkezései szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt vádat a független és pártatlan bíróság ésszerű határidőn belül bírálja el.

[271] Ezen alapvető jog magába foglalja azt is, hogy a vádlott a büntetőeljárásnak nem csak passzív szemlélője, hanem abban – döntése alapján – tevékenyen is részt vehet: indítványokat, észrevételeket terjeszthet el.

[272] Bár a bűnösség bizonyítása az ügyészség feladata, azonban a vádlottnak lehetősége van egyfelől magának az ártatlanságának a bizonyítására valamint az ügyészség által, a bűnösség körében megjelölt bizonyítékokkal, azok bizonyító erejével szembeni bizonyítás lefolytatására.

[273] A vádlott (és védője) nem hatóság, hatósági jogkörrel – így nyomozati jogkörrel – felruházva nincs, így bizonyítás lefolytatására, bizonyíték beszerzésére csak indítvány keretében van joga és lehetősége.

[274] Abban az esetben azonban, ha a bíróság a vádlott valamint védője által felajánlott bizonyítást nem folytatja le (és az ítélet indokolásában ki sem tér arra, hogy miért nem), akkor ezzel akadályozza a vádlottat a törvényes jogainak a gyakorlásában.

[275] Jelen alkotmányjogi panasszal érintett eljárásban is ezt történt, az eljárás során az ügyészség indítványát az eljáró bíróság teljesítette, míg a vádlott és védő által előterjesztett bizonyítási indítványokat nem, így különösen a kárérték vonatkozásában, az ún. görög kötvények tekintetében történő szakértő kirendelésére vonatkozó indítvány tekintetében.

[276] Tekintettel arra, hogy a Be. 167. § (1) bekezdése a szabad bizonyítást írja elő, amely értelmében „a büntetőeljárásban szabadon felhasználható a törvényben meghatározott minden bizonyítási eszköz, és szabadon alkalmazható minden bizonyítási cselekmény” a vádlott és védő nem korlátozható a bizonyítás során.

[277] Maga az eljárási törvény is szűkszavúan – a Be. 167. § (5) bekezdésében – határozza meg azokat a bizonyítékokat, amelyeket bizonyítékként értékelni nem lehet, más megkötést azonban nem tartalmaz a jogszabály.

[278] Sőt! A Be. 167. § (3) bekezdésében a jogalkotó kimondta, hogy a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott bizonyítási erejük, vagyis a bizonyítékok mikénti értékelését a jogalkotó a bíróságra bízta.

[279] Nem lehet azonban kétséges az, hogy a bíróság csak és kizárólag azon bizonyíték vonatkozásában tud állást foglalni, csak azon bizonyítékot tudja értékelni, amely bizonyíték beszerzésre került, amelynek beszerzésére irányuló indítványnak eleget tett, annak helyt adott és teljesített.

[280] Éppen ezért ellentétes tisztességes eljáráshoz való jog követelményével az az eljárás, amikor a vádlott (védő) által előterjesztett bizonyítási indítvány nem kerül teljesítésre éppen azon bíróság által, amelynek a feladata lett volna azok értékelése, a többi bizonyítékkal való egybevetése.

[281] Különösen sérelmes a bíróság ezen eljárása akkor, ha az ügyészség oldaláról valamennyi bizonyítási indítvány teljesítésre kerül – lényegében a bíróság addig folytatja le a bizonyítást, ameddig a vádlott büntetőjogi felelősége megállapíthatóvá válik – de a vádlott javára szolgáló, felelősségét csökkentő vagy éppen kizáró bizonyítási eljárás lefolytatására, még erre irányuló indítvány ellenére sem kerül sor.

[282] Ugyancsak sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot a bíróság és a nyomozóhatóság azon eljárása, amelynek során érdemben nem foglalkoznak a kérelmező által előterjesztett védekezéssel, bizonyítékkal.

[283] A kérelmező az ügygel kapcsolatosan külön feljelentéssel élt dr. Polt Péter Legfőbb Ügyész Úrnál, mivel a terhére rótt cselekményt kényszer és fenyegetés hatására követte el.

[284] A kérelmező ezen körülményt be is jelentette az ügyben eljáró bíróságnál, amely bíróság azonban az eljárás felfüggesztése és a nyomozás bevárása helyett, iratokat kért be és a feljelentéssel érintett személyt meghallgatta.

[285] Tényként állapítható meg az, hogy a nyomozóhatóság nem küldte meg a bíróságnak a teljes nyomozati iratot, így nem küldte meg a feljelentéshez illetve az eljárás irataihoz csatolt hangfelvételeket sem, így ennek hiányában döntött az ügyben eljáró bíróság.

[286] A bíróság ezen kényszer/fenyegetés vonatkozásában arra a megállapításra jut, hogy egyébként sem állapíthatná meg ennek a tényét, mivel a bíróság csak azon személy büntetőjogi felelősségének a tárgyában dönthet, akivel szemben vádat emeltek.

[287] Azonban a bíróság ezen megállapítására figyelemmel a nyomozás is megszüntetésre került, arra hivatkozással, hogy a bíróság már ezt a kérdést vizsgálta és döntött, amely döntést a nyomozóhatóság nem írhatja felül.

[288] Ezen egymásnak mondó kijelentések vezetettek oda, hogy a kérelmező büntetőjogi felelősségét kizáró vagy korlátozó körülményeket a bíróság nem tárta fel, mivel erről nem dönthet, míg a nyomozóhatóság azért nem, mivel ezt a kérdést a bíróság eldöntötte.

- 0 -

[289] A jelen kérelemben kifejtettekkel áll összhangban az Alkotmánybíróság 3375/2018 (XII.5) AB határozatában kimondta:

„[29] Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jog lényegéről kialakított álláspontját elvi jelentőséggel a 6/1998. (III. 11.) AB határozatában foglalta össze, amelyet utóbb több döntésében [5/1999. (III. 31.) AB határozat, ABH 1999, 75.; 14/2002. (III. 20.) AB határozat, ABH 2002, 101, 108.; 15/2002. (III. 29.) AB határozat, ABH 2002, 116, 118–120.; 35/2002. (VII. 19.) AB határozat, ABH 2002, 199, 211.] megerősített és továbbfejlesztett. Az Alaptörvény negyedik módosítása 2013. április 1. napjával megváltoztatta az Alaptörvény Záró és vegyes rendelkezések 5. pontját, és ennek alapján az Alaptörvény hatálybalépése előtt meghozott alkotmánybírósági határozatok hatályukat veszítették. Az Alkotmánybíróság kimondta, hogy az újabb ügyekben felhasználhatja az Alaptörvény hatálybalépése előtt hozott határozataiban szereplő érveket {13/2013. (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [33], 22/2012. (V. 11.) AB határozat, Indokolás [40]}. Az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III. 1.) AB határozatában – kifejezetten az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontján és az Abtv. 27. §-án alapuló hatáskörével összefüggésben – megerősítette a tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatos gyakorlatát, és megállapította, hogy a tisztességes eljáráshoz való jogból fakadó – az Alkotmánybíróság által korábbi gyakorlatában kimunkált – alkotmányos

követelmények nemcsak a szabályozási környezettel, hanem az egyedi bírói döntésekkel szemben is érvényesíthetők (Indokolás [27]).

[30] A tisztességes eljárás (fair trial) olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek a figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes [6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 95.]. A tisztességes eljáráshoz való jog olyan abszolút jog, amellyel szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye [14/2004. (V. 7.) AB határozat, ABH 2004, 241, 266.].

[31] A tisztességes eljáráshoz való jog több garanciális szabályból áll. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog részjogosítványai különösen: a bírósághoz fordulás joga, a tárgyalás igazságossága, a tárgyalás nyilvánosságának és a bírói döntés nyilvános kihirdetésének a követelménye, a törvény által létrehozott bíróság, a bírói függetlenség és a pártatlanság kívánalma, továbbá az észszerű határidőn belüli elbírálás követelménye. A szabály de facto nem állapítja meg, de az Alkotmánybíróság értelmezése szerint része a tisztességes eljárásnak az is, hogy az eljárásban biztosítva legyen a fegyverek egyenlősége [22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49]].

[32] Az Alkotmánybíróság ennek kapcsán – többek között – a 22/2014. (VII. 15.) AB határozatában kifejtette: [a]z Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a fegyverek egyenlősége a tisztességes eljárás egyik meghatározó eleme, amely alapvetően a büntetőeljárásban biztosítja, hogy a vádnak és a védelemnek egyenlő esélye és alkalma legyen arra, hogy a tény- és jogkérdésekben véleményt formálhasson és állást foglalhasson. A fegyverek egyenlősége nem minden esetben jelenti a vád és a védelem jogosítványainak teljes azonosságát, de mindenképpen megköveteli, hogy a védelem a váddal összevethető súlyú jogosítványokkal rendelkezzen {erre nézve lásd: 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [31]}.

[33] Az Alkotmánybíróság számos határozatában kimondta, hogy a testület az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az

Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {3012/2016. (I. 25.) AB végzés, Indokolás [20]}.

[34] Ugyanakkor az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatában a tisztességes bírói eljáráshoz való jog érvényesülésének megítélését minden esetben tartalmi vizsgálathoz kötötte: mint ahogyan jelen ügyben is, elemezte az alapjog állított sérelmére vezető jogszabályi környezetet és bírói döntést, a szabályozás célját és a konkrét ügy tényállását, majd pedig – mérlegelés eredményeként – mindezekből vont le következtetéseket az adott esetre nézve megállapítható alapjogsérelemre nézve {vö. 3102/2017. (V. 8.) AB határozat, Indokolás [18]}.

[35] Az Alkotmánybíróságnak a fenti következetes gyakorlatot szem előtt tartva és azt követve jelen ügygel összefüggésben azt kellett megvizsgálnia, hogy a rendesbírói eljárásban – az indítványozó által előadott érvek és indokok alapján – sérült-e az indítványozó tisztességes eljáráshoz való joga. A tisztességes eljáráshoz való alapjog sérelmét eredményezheti ugyanis olyan eljárásjogi vagy anyagi jogi szabály megsértése, amely az eljárás valamelyik szereplője (jellemzően valamelyik fél) számára többletjogosultságot biztosít vagy őt éppen valamilyen fennálló jogától, vagy jogosultságától fosztja meg, olyan kérdések tekintetében, amelyek

érdemben befolyásolják, elnehezítik vagy akár el is lehetetlenítik bizonyítást, megváltoztatva ezzel az eljárás végkimenetelét.”

[290] Az Alkotmánybíróság ezen határozata egyértelműen „vonatkozik” és alkalmazható jelen alkotmányjogi panasszal érintett eljárásra, mivel abban mindazon elemek, amelyeket az Alkotmánybíróság határozatában kiemelt, megtalálhatóak, mind az anyagi jogi és eljárásjogi szabálysértések, mind az, hogy a büntetőeljárás során a kérelmezőt alapvető jogában, a védekezés jogában gátolták, azt formálissá tették, korlátozták, sérült továbbá a fegyveregyenlőség elve a bizonyítási eljárás során a vádlotti bizonyítási indítványok vonatkozásában, csorbításra került a vádlott megismerési és védekezési joga, jelen eljárásban a vádlott a nem megengedett „vádttól eltérés” miatt indokolatlanul hátrányosabb helyzetbe került mint azon vádlottak, akik esetében vádttól eltérésre nem kerül sor és az eljárás a vádló által benyújtott vádirat, az abban foglalt tények és jogi minősítés alapján kerül mindvégig lefolytatásra.

3) Egyéb nyilatkozatok és mellékletek

[291] Jelen alkotmányjogi panasz benyújtásával egyidejűleg kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy jelen alkotmányjogi panasz elbírálásáig intézkedni szíveskedjen a jogerős ítélettel kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtásának függőben tartása/félbeszakítása végett, elkerülendő az, hogy eredményes alkotmányjogi panasz esetében jogellenes fogvatartás valósuljon meg.

[292] A végrehajtás felfüggesztésének indokául az Abtv. 61. § (1) bekezdését jelölöm meg, figyelemmel arra, hogy ezen jogszabályhely a) és b) pontjában megjelölt törvényi feltételek fennállnak.

[293] Abban az esetben ugyanis, ha a Tisztelt Alkotmánybíróság a kiszabott, jelen alkotmányjogi panasszal érintett büntetés végrehajtását nem függeszti fel, akkor a szabadságvesztés-büntetés végrehajtásával a kérelmező súlyos és helyrehozhatatlant hátrányt szenved, hiszen a büntetés-végrehajtási intézetben töltött időszakot a későbbiekben „részére visszaadni” nem lehetséges, lényegében a végrehajtás felfüggesztésének az elmaradása egyúttal jelen alkotmányjogi panaszt is többé-kevésbé tartalmilag kiüriti, hiszen az Alkotmánybíróságra vonatkozó szabályozás alapján a döntés időben elhúzódik és annak ellenére, hogy az alkotmányjogi panasz a későbbiekben pozitív elbírálás alá eshet, a büntetést végrehajtják rajta.

Dr. Györfly István
Ügyvéd

[294] A kérelmező – csatolt nyilatkozata alapján – nem járul hozzá személyes adatainak nyilvánosságra hozatalához.

[295] Másolatban csatolásra kerül:

- 1) ügyvédi meghatalmazás
- 2) nyilatkozat
- 3) elsőfokú ítélet
- 4) másodfokú ítélet
- 5) elsőfokú perújítást elutasító végzés
- 6) másodfokú perújítást elutasító végzés
- 7) tárgyalási jegyzőkönyvek
- 8) hazugságvizsgálati szakértői vélemények
- 9) II. kerületi rendőrkapitányság nyomozást megszüntető határozata
- 10) panaszt elutasító határozat
- 11) Polt Péterhez írt feljelentés
- 12) kijavítási kérelem
- 13) tájékoztatás a kijavításról
- 14) Kérelmező 2016-os bizonyítási indítványa

Tisztelettel:

Debrecen, 2022. június 3.

